

Kommuneplanens samfunnsdel

Sluttbehandling av kommuneplanens samfunnsdel
2026-2038

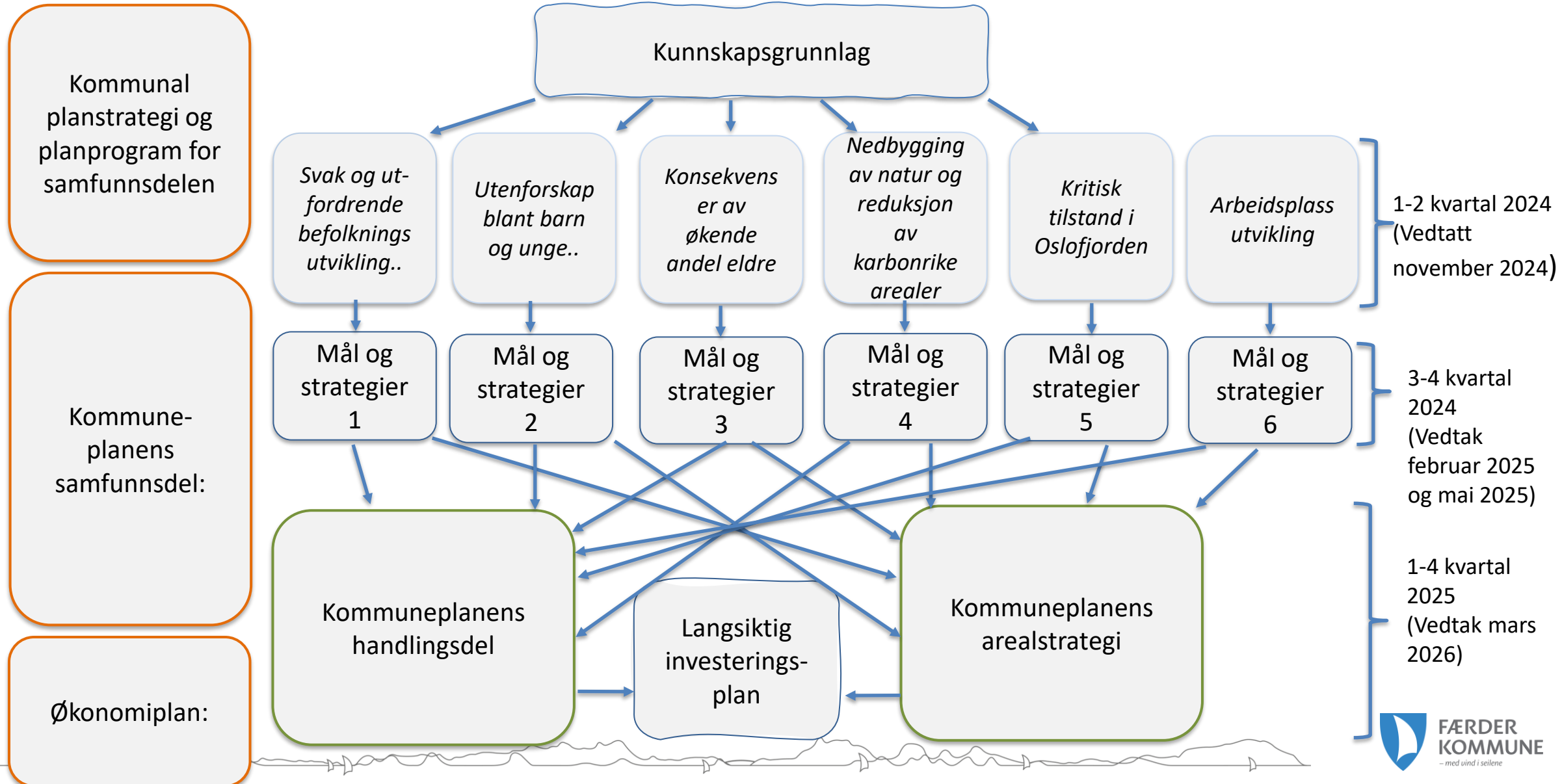
Ingrid Ertresvåg
kommuneplanlegger

Bakgrunn

- Kommunal planstrategi 2024-2028 med utfordringsbildet vedtatt 06.11.2024
 - Revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og kommuneplanens arealdel
- Planprogram til kommuneplanens samfunnsdel
 - Arealstrategi
 - FNs bærekraftsmål
 - Styrke samfunnsdelen som styringsverktøy

Kommuneplanprosessen - samfunnsdelen

Viktige føringer for planen

FNs BÆREKRAFTSMÅL

KOMMUNE 1.0
Kommunen bestemmer
"ovenfra-og-ned".

KOMMUNE 2.0
Brukeren bestemmer.
"Kommunen bærer
deg gjennom livet".

KOMMUNE 3.0
Vi bestemmer sammen.
"Hva skal vi få til i
fellesskap i dag?".

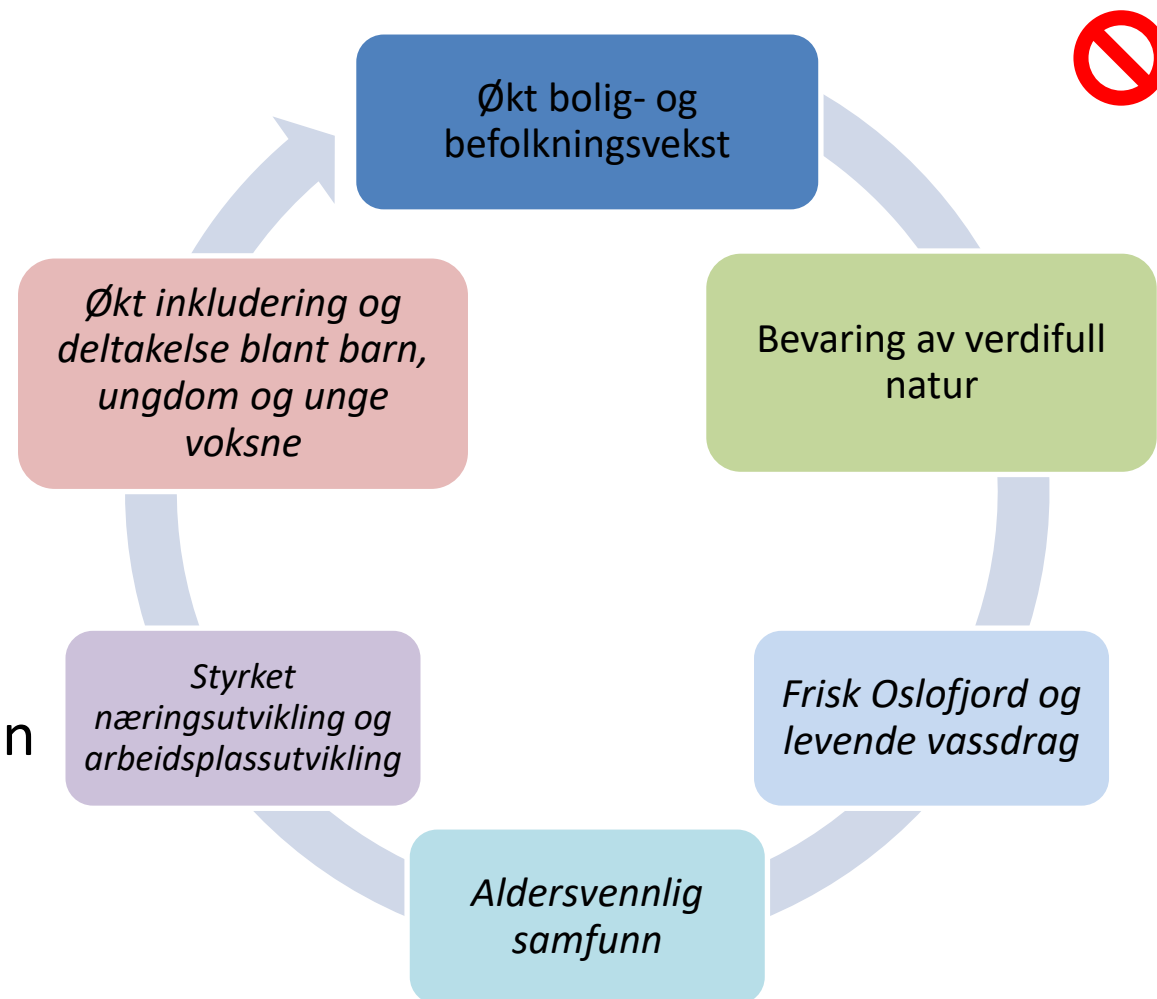

Samfunnssikkerhet og beredskap – gjennomgående hensyn

- Håndtering av klimaendringer, ekstremvær og naturhendelser
- Kritisk infrastruktur: vann, strøm, kommunikasjon, transport
- Helhetlig risikovurdering (ROS) i planlegging og utvikling
- Krav til egenberedskap
- Regionalt samarbeid og samarbeid med frivilligheten
- Trygghet knyttet til mat-, vann-, energi- og legemiddelforsyning

Kommuneplanens samfunnsdel

- 6 innsatsområder som er omskrevet til samfunns mål
- Ingen prioritering mellom samfunns målene
- Hvert samfunns mål består av delmål med strategier
- FNs bærekraftsmål er integrert
- Balanserer vekst og vern
- Arealstrategi som konkretiserer hvordan mål og strategier skal følges opp i arealbruken

Høring

- Høringsperiode 6 uker (3 oktober til 16 november 2025)
- 56 skriftlige innspill
 - Flere innspill lå på tiltaksnivå, og tas videre i handlingsdelen og temaplaner.
- Medvirkningsaktiviteter
 - Innbyggermøter på Nøtterøy og Tjøme
 - Temamøter: aldersvennlig samfunn, arbeidsplassutvikling, natur og Oslofjorden, samt utenforskap blant ungdom og unge voksne
 - Digital spørreundersøkelse
- Endringer er basert på tilbakemelding og ny fakta.

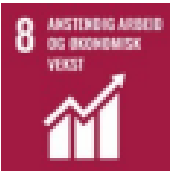
Mål og strategier med endringer etter høring

Strategien ~~vår~~ bygger på en målrettet prioritering av boligutvikling i og nær sentrumsområdene, der tjenester og kollektivtilbud er lett tilgjengelige. I tillegg skal det legges til rette for fortetting og utvikling som styrker lokalsamfunnene, også i søndre del av kommunen, der dette er forenlig med naturhensyn, kulturmiljø og overordnede strategier. Gjennom en aktiv rolle i planleggingen og i samarbeid med private aktører, skal vi sørge for at boligbyggingen og infrastruktur støtter opp om fremtidens behov og styrker lokalsamfunnene.

~~Vi skal legge vekt på utvikling syd på Nøtterøy og på Tjøme, Brøtso og Hvasser~~

Samfunnsmål 1: Økt bolig- og befolkningsvekst

Slik vil vi ha det (mål):	Dette får vi til ved å (strategi):
1.1 Færder kommune er en attraktiv kommune å flytte til og bo i Bærekraftsmål: Nr 8, 11 og 15 	- Markedsføre kvaliteter ved kommunens sentrale beliggenhet, sosiale infrastruktur og natur- og friluftsområder. - Videreutvikle kvaliteter ved kommunens natur- og friluftsområder. - Styrke utviklingen av arbeidsplasser for å øke bostedsattraktiviteten i kommunen, både gjennom regionalt samarbeid, og ved å satse på de viktigste lokale næringene.

- *Markedsføre kommunen*
- *Natur- og friluftsområder*
- *Arbeidsplassutvikling*

Samfunnsmål 1: Økt bolig- og befolkningsvekst

Slik vil vi ha det (mål):	Dette får vi til ved å (strategi):
1.2 2000 nye boenheter innen 2038, for å sikre en stabil demografisk utvikling og få en mer variert boligstruktur Bærekraftsmål: Nr 8, 11 og 17 	• Ta en tydelig, offensiv og løsningsorientert rolle i møte med utviklere, for å utforske og realisere muligheter utover det som kreves av plan- og bygningsloven. • Sikre forutsigbarhet gjennom klare strategier, mål og rammer for fremtidig utbygging. • Benytte kommunale eiendommer strategisk for å legge til rette for ønsket boligutvikling. (strategisk eiendomsutvikling). • Ha rask og effektiv plan og byggesaksbehandling.

- *Samfunnsutviklerrollen*
- *Forutsigbar*
- *Kommunale eiendommer*
- *Plan- og byggesak*

Samfunnsmål 1: Økt bolig- og befolkningsvekst

1.3 Færder sikrer et mer variert boligtilbud for eldre i kommunen

Bærekraftsmål:

Nr 3, 10, 11 og 17

- Bygge 1500 leiligheter (av de 2000 boenhetene) for å dekke behovet som oppstår ved en økende andel eldre og for å få en bedre balanse i boligstrukturen.
- Være en foregangskommune for utvikling av aldersvennlige boligstruktur og etablere et pilotprosjekt i samarbeid med private eiendomsutviklere og framtidige beboere.
- I samarbeid med utbyggere utvikle et bredt spekter av leiligheter med ulike konsepter for eierskap og leie, integrerte fellesfunksjoner, sosiale møteplasser og løsninger som ivaretar prinsippene for universell utforming.

- *1500 leiligheter*
- *Aldersvennlig boligstruktur*
- *Eie, leie og boliger med fellesfunksjoner*

Samfunnsmål 1: Økt bolig- og befolkningsvekst

1.4 Færder kommune sikrer en strategisk og hensiktsmessig lokalisering av boliger og sosial infrastruktur som fremmer sosial og miljømessig bærekraft

Bærekraftsmål:

Nr 3, 9, 11 og 13

- Lokalisere majoriteten av framtidige boliger og tjenester slik at de bygger opp under kommunens senterstruktur og kollektivakser.
- Legge til rette for boliger for barnefamilier i mindre boliggrender og etablerte lokalsentre.

- *Senterstrukturen*
- *Boliger for barnefamilier*

Samfunnsmål 1: Økt bolig- og befolkningsvekst

1.5 Færder kommune forhindrer nedgang i barnetallsutviklingen

Bærekraftsmål:

Nr 3, 4, 10 og 11

- I samarbeid med utbyggerne øke andelen leiligheter for å skape et mer variert boligtilbud, som legger til rette for at eldre kan flytte til mer tilpassede leiligheter. Dette frigjør boliger som er godt egnet for barnefamilier og familier i etableringsfasen.
- Sikre barnehager og skoler med høy kvalitet som kan møte dagens og framtidens behov.
- Innføre/beholde boplikt for å sikre at disse boligene ikke blir til fritidsboliger.

- *Senterstrukturen*
- *Barnehager og skoler*
- *Boplikt*

Endringer etter høringsperioden: 2 og 3

- Det var bred støtte i høringsuttalelsene knyttet til både innsatsområde 2: Økt inkludering og deltakelse blant barn, ungdom og unge voksne og 3: Aldersvennlig samfunns
 - Men saken om oppvekststruktur har tatt en del oppmerksomhet.
- En av strategiene var i høringsutkastet:
 - *«Innhente kunnskap om hvorfor Færder har en høyere andel unge utenfor arbeid, utdanning og opplæring enn landsgjennomsnittet, og sette inn tiltak for å motvirke dette».*
- Ny innsikt har fremkommet, og vi har derfor omskrevet innsatsområde 2 noe, tilpasset det vi vet nå.
- Det er ikke foreslått endringer innenfor innsatsområde 3.

Samfunnsmål 2: Økt inkludering og deltakelse blant barn, ungdom og unge voksne

Samfunnsdeltakelse handler om å være en del av fellesskapet i skole, utdanning, arbeidsliv, fritid og nærmiljø. De fleste barn, ungdom og unge voksne i Færder har gode vilkår for deltakelse, men noen har mindre tilgang til støtte, aktiviteter og utviklingsmuligheter. Dette kan påvirke helse, trivsel og senere tilknytning til utdanning og arbeidsliv.

Ungt utenforskap er en stor nasjonal utfordring. Færder har over tid høye prosentvise andeler unge utenfor arbeid og utdanning, særlig i aldersgruppen 25–29 år sammenliknet med andre kommuner. Tallene påvirkes i stor grad av demografiske flytteprosesser, særlig utflytting i etableringsfasen, og reflekterer ikke et høyt faktisk antall unge utenfor arbeid og utdanning. Samtidig er utenforskap også en reell utfordring i Færder, og flere ungdommer og unge voksne står i fare for å falle utenfor. Ofte er dette i kombinasjon med helseutfordringer. Årsakene er sammensatte, og det er behov for bedre lokal kunnskap.

*Færder kommune bruker store ressurser på individuelle tiltak og tjenester, noe som kan gå på bekostning av **gode fellesløsninger**. En utfordring er å sikre at nok ressurser også går til helsefremmende og forebyggende arbeid for alle. Kommunen skal legge til rette for at barn, ungdom og unge voksne kan **være aktive og trygge deltakere i Færdersamfunnet**. Barnehage, skole og nærmiljø skal styrkes som viktige arenaer for å **fremme sosial mobilitet og utjevne sosiale forskjeller**. **Helsefremmende og forebyggende tiltak skal prioriteres**. Universelle tiltak skal utformes slik at de gir størst nytte for dem som har størst behov, i tråd med prinsippet om **proporsjonal universalisme**. Kommunen vil **fremme inkludering, deltakelse og sosialt fellesskap**, og sammen med innbyggere, frivillighet og næringsliv utvikle trygge og lett tilgjengelige møteplasser og nærmiljø.*

Samfunnsmål 2: Økt inkludering og deltakelse blant barn, ungdom og unge voksne

Slik vil vi ha det (mål):	Dette får vi til ved å (strategi):
2.1 Kommunen har gode fellesløsninger som reduserer behov for individuelle tjenester Bærekraftsmål: Nr 3, 4, 10 og 17 	• Prioritere helsefremmende og forebyggende tiltak i kommunens planer og budsjetter. • Sørge for at tiltak er universelt utformet, og samtidig innrettet slik at barn, ungdom og unge voksne som trenger det mest, får særlig nytte av tiltakene. • Sikre tidlig innsats rundt barn og foresatte fortrinnsvis i gruppe, for å hindre at utfordringer vokser, blir mer komplekse og kostbare å løse. • Bidra til økt foreldrekompetanse og styrke laget rundt barna. • Evaluere effekten av etablerte- og nye tiltak, slik at kommunen kan prioritere de tiltakene som gir mest effekt

- *helsefremmede*
- *Proporsjonal universalisme*
- *Tidlig innsats*
- *Foreldre*
- *Evaluering*

Samfunnsmål 2: Økt inkludering og deltakelse blant barn, ungdom og unge voksne

Slik vil vi ha det (mål):	Dette får vi til ved å (strategi):
2.2 Færdersamfunnet fremmer god livskvalitet og sosial mobilitet, og bidrar til å utjevne sosiale og økonomiske forskjeller Bærekraftsmål: Nr 3, 4, 10, 11 og 17 	• Skape fysiske og sosiale rammer som gjør det lett for barn, ungdom og unge voksne å ta gode valg for egen helse og livskvalitet. • Styrke nærmiljø, frivillighet, barnehage og skole som viktige arenaer for å fremme sosial mobilitet og utjevne sosiale forskjeller. • Kartlegge levekår og levekårssoner, og prioritere innsats der den trengs mest. • Legge til rette for at barn, ungdom og unge voksne opplever å høre til et fellesskap og tar en aktiv rolle i samfunnet. Dette gjøres blant annet gjennom gode møteplasser og aktivitetstilbud i samarbeid med frivilligheten. • Samarbeide med politiet, nabokommuner og frivilligheten om forebygging av rusmisbruk og ungdomskriminalitet.

- *Trygge rammer*
- *Lokalsamfunn*
- *Kartlegge og prioritere*
- *Deltakelse i samfunnet*
- *Samarbeid*

Samfunnsmål 2: Økt inkludering og deltakelse blant barn, ungdom og unge voksne

2.3 Et inkluderende skole-, utdanning og arbeidsliv gir barn, ungdom og unge voksne mulighet til å skape verdier for seg selv og andre

Bærekraftsmål:

Nr 4, 8, 10 og 17

- Ha skoler og barnehager der barn og unge opplever fellesskap, mestring og mulighet til å utvikle sine potensialer.
- Sikre at barn og unge utvikler kompetanse for trygg og ansvarlig deltakelse i en verden i endring.
- Samarbeide med fylkeskommunen og næringslivet om et mer inkluderende arbeidsliv og tilgang til flere lærlingplasser.
- Ta en aktiv rolle som arbeidsgiver for å rekruttere unge utenfor arbeidslivet til kommunal tjenesteproduksjon.

- *Skole og barnehage*
- *Samfunnsendringer*
- *Arbeidsliv og lærlinger*
- *Arbeidsgiver*

Samfunns mål 3: Aldersvennlig samfunn

Demografiske endringer med en økende andel eldre stiller Færder samfunnet overfor utfordringer nå og i lang tid fremover. Antallet eldre, spesielt gruppen over 80 år, forventes å vokse betraktelig de neste tiårene. Selv om mange eldre har bedre helse og funksjon enn tidligere, øker antallet med kroniske sykdommer og sammensatte hjelpebehov. Særlig vil høyere forekomst av demenssykdom og behov for avansert helsehjelp hjemme stille nye krav til kommunen.

Færder kommune skal være et aldersvennlig samfunn der eldre **bor i en bolig i et lokalmiljø** det er godt å være gammel i og der alle kan benytte natur, uteområder, ulike aktiviteter og sosiale møteplasser. **Vi tar alle vare på egen helse** og pårørende og frivilligheten tar en større rolle når helsen svikter.

Kommunen oppfordrer innbyggerne til å **tilpasse egne boliger slik at de kan bo trygt hjemme**, selv med nedsatt fysisk og kognitiv funksjon. Det vil være behov for å **utvikle flere nye og varierte boligtilbud** med ulike fellesarealer og support. **Eksisterende omsorgsboliger oppgraderes** bygningsmessig og med helsepersonell for å imøtekomme økt behov for heldøgns helsetjenester og omsorgstilbud. Helseteknologi tas i bruk der det gir merverdi.

De kommunale **helsetjenestene tilpasser seg kontinuerlig nye oppgaver**. Det arbeides systematisk med forbedring, **rekruttering og kompetanseutvikling**. Samarbeidet med spesialisthelsetjenesten og utdanningsinstitusjonene er godt, og vi satser på **frivillig heltidskultur**.

Samfunns mål 3: Aldersvennlig samfunn

Slik vil vi ha det (mål):	Dette får vi til ved å (strategi):
3.1 Eldre i Færder bor i en tilpasset bolig i et lokalmiljø der det er godt å leve som gammel Bærekraftsmål: Nr 3, 10, 11 og 17 	• Oppfordre og bidra til at innbyggerne tilpasser egne boliger slik at de kan bo trygt hjemme, selv med nedsatt fysisk og/eller kognitiv funksjon. • Samarbeide med boligutviklere om å utvikle flere varierte boligtilbud og skape gode bomiljø for eldre i kommunen. • Utvikle eksisterende omsorgsboliger for å imøtekomme økt behov for heldøgns omsorgstilbud som alternativ til flere sykehjem. • Legge til rette for gode nærmiljø, der alle kan benytte natur, uteområder, ulike aktiviteter og sosiale møteplasser.

- *Tilpasse egne boliger*
- *Utvikle varierte boliger med gode bomiljø*
- *Utvikle eksisterende omsorgsboliger*
- *Gode nærmiljø*

Samfunnsmål 3: Aldersvennlig samfunn

Slik vil vi ha det (mål):	Dette får vi til ved å (strategi):
3.2 Eldre tar gode valg for egen alderdom og helse Bærekraftsmål: Nr 3, 11 og 17 	• Aktivt formidle tilpasset informasjon, råd og veiledning for at eldre skal ta gode valg for egen alderdom og helse. • Legge til rette for at eldre er aktive og deltar i frivilligheten.

- *Råd og veiledning*
- *Deltar i frivilligheten*

Samfunnsmål 3: Aldersvennlig samfunn

3.3 Eldre får rett helsehjelp til rett tid og har god livskvalitet til tross for sykdom

Bærekraftsmål:

Nr 3, 11, 17

- Ha god dialog mellom kommune og innbyggerne for å avklare forventninger til helsetjenestene.
- Gjøre pårørende i stand til å ivareta seg selv og sine omsorgsoppgaver.
- Gi frivilligheten en større plass i helse- og omsorgstjenesten.
- Tilby digitale løsninger og trygghetsskapende teknologi.

- *Avklare forventninger*
- *Bistå pårørende*
- *Frivillighetens plass*
- *Digitale løsninger*

Samfunnsmål 3: Aldersvennlig samfunn

3.4 Færder kommune er en attraktiv arbeidsgiver som rekrutterer og beholder tilstrekkelig kompetent helsepersonell

Bærekraftsmål:

Nr 3, 8 og 17

- Samarbeide med utdanningsinstitusjoner og ha tilstrekkelig praksis- og lærlingeplasser.
- Inspirere og motivere for å utdanne ufaglærte medarbeidere.
- Være en ansvarlig og fleksibel arbeidsgiver som legger til rette for at medarbeidere opplever trygghet, mestring og utvikling.
- Satse på heltidskultur og årsturnus.
- Legge til rette for oppgaveforskyvning, som kan avlaste arbeidstakere med spesialkompetanse.

- *Praksis- og lærlingeplasser*
- *Utdanne ufaglærte*
- *Ansvarlig arbeidsgiver*
- *Heltidskultur og årsturnus*
- *Oppgaveforskyvning*

Samfunnsmål 3: Aldersvennlig samfunn

3.5 Arbeide kontinuerlig for å tilpasse helsetjenestene til nye oppgaver og behov

Bærekraftsmål:
Nr 3, 9 og 17

- Arbeide systematisk med forbedring, kompetanseutvikling og økt bruk av helseteknologi.
- Samarbeide godt med spesialisthelsetjenesten.

- *Kompetanseutvikling*
- *Samarbeid*

Samfunnsmål 4: Bevaring av verdifull natur

4.1 Tap og fragmentering av naturarealer er redusert til et minimum

Bærekraftsmål:

Nr 11, 13, 15, 17

- Legge sterk vekt på naturhensyn i kommunal planlegging og kommunens forvaltning.
- Ta i bruk nye virkemidler som planvask, naturregnskap og naturrestaurering.
- Vurdere nye virkemidler som arealnøytralitet og kommunedelplan for naturmangfold.
- Vurdere å støtte etablering av flere verneområder.
- Formidle kunnskap om naturverdiene og samarbeide med frivillige og innbyggere om tiltak for å bevare og forbedre disse verdiene.

- *Naturhensyn*
- *Planvask, naturregnskap og naturrestaurering*
- *Vurdere arealnøytralitet og kdp. Naturmangfold*
- *Flere verneområder*
- *Kunnskap og samarbeid*

Samfunnsmål 4: Bevaring av verdifull natur

4.2 Tap av viktig naturmangfold som følge av skadelige fremmede arter er redusert til et minimum

Bærekraftsmål:

Nr 15 og 17

- Bekjempe skadelige fremmede arter i kommunen.
- Formidle oppdatert kunnskap om skadelige fremmede arter i kommunen.
- Arbeide for å øke det biologiske mangfoldet i stedegen natur, slik at denne blir mindre sårbar for fremmede arter.

- *Fremmede arter*
- *Kunnskap*
- *Øke det biologiske mangfoldet*

Samfunnsmål 4: Bevaring av verdifull natur

4.3 Tap av naturmangfold som følge av forurensning skal reduseres til et minimum

Bærekraftsmål:

Nr 14 og 15

- Arbeide for å begrense alle typer forurensning som påvirker naturen negativt, inkludert luftforurensning fra veitrafikk, plastforsøpling og avfall, skadelig plantevernmiddelbruk, næringsstoffutslipp fra landbruk og avløp, samt unødig bruk av lys som forstyrrer økosystemer.

- *Redusere forurensning*

Samfunnsmål 4: Bevaring av verdifull natur

4.4 Klimagassutslipp, som fører til tap av natur, skal reduseres og økosystemene skal være robuste mot klimaendringer.

Bærekraftsmål:

Nr 13 og 15

- Styrke kommunens klimaarbeid gjennom mål og tiltak i klima- og energiplanen, i tråd med nasjonale og internasjonale klimamål.
- Legge økt vekt på både bevaring av karbonrike arealer og økosystemers evne og bidrag til klimatilpasning i kommunal planlegging og forvaltning.

- *Styrke klimaarbeidet*
- *Bevare karbonrike arealer*

Samfunnsmål 5: Frisk Oslofjord og levende vassdrag

5.1 Bærekraftige fiskebestander og et rikt arts mangfold i fjord og vassdrag.

Bærekraftsmål:

Nr 6, 14 og 15

- Bidra til å ivareta vedtatte restriksjoner på fiske i Færder nasjonalpark og tilgrensende områder, samt andre deler av Oslofjorden.
- Sikre økologisk viktige naturområder gjennom arealforvaltning.
- Restaurere vassdrag og marint habitat slik at målene i vannforvaltningsplanen kan oppfylles.

- *Ivareta fiskerestriksjonene*
- *Sikre naturområder i sjø*
- *Restaurere*

Samfunnsmål 5: Frisk Oslofjord og levende vassdrag

5.2 Rene sjøområder og vassdrag fri for avfall og mikroplast.

Bærekraftsmål:

Nr 6, 12 og 14

- Redusere og hente opp marint avfall og tapt fiskeredskap samt forbedre avfallshåndteringen i skjærgården.
- Forebygge og hindre at mikroplast fra blant annet kunstgressbaner, lekeplasser og bildekk kommer på avveie.
- Fremme bruk av miljøvennlige materialer ved tiltak i og ved vassdrag og sjøområder i kommunen.

- *Marint avfall*
- *Mikroplast*
- *Miljøvennlige materialer*

Samfunnsmål 5: Frisk Oslofjord og levende vassdrag

5.3 En strandsone og skjærgård som er tilgjengelig for befolkningen og beskyttet mot utbyggingspress og naturinngrep.

Bærekraftsmål:

Nr 11, 14 og 15

- Sikre befolkningens tilgang til båtliv og skjærgården ved å ta vare på eksisterende bryggeanlegg.
- I samarbeid med staten bidra til kjøp av attraktive strandeierdommer.
- Ha en restriktiv holdning til tiltak i strandsone og sjø.
- Sikre at nye utbygginger og arealendringer ikke påvirker vassdrag og marine habitater negativt.
- Styre reiseliv til randsonen av nasjonalparken og over områder i nasjonalparken som anses å tåle økt ferdsel. Kanalisere friluftsliv i strandsonen til sikre friluftsområder og mindre sårbare strandområder..

- *Tilgang til skjærgård*
- *Kjøp av eiendom*
- *Restriktiv holdning*
- *Forhindrer påvirkning*
- *Kanalisere friluftsliv og styre reiseliv*

Samfunnsmål 5: Frisk Oslofjord og levende vassdrag

5.4 Bidra til god vannkvalitet i Oslofjorden og kommunens vassdrag ved å forebygge og redusere forurensning fra næringssalter, miljøgifter og andre skadelige stoffer.

Bærekraftsmål:

Nr: 6, 11 og 14

- Redusere forurensning og avrenning fra jordbruket gjennom driftsformer som tar vare på matjorda, riktig gjødsling, sikker lagring av husdyrgjødsel og oppfølging av miljøkrav.
- Beskytte vassdragene mot avrenning ved å etablere fangdammer og plante vegetasjon langs vassdrag og vedlikeholde bekker mot flom.
- Redusere forurensning fra kommunale avløpssystemer gjennom nøye tilsyn, oppgradering av rørnett og renseanlegg.
- Gjennomføre nitrogenrensing av avløpssvann i samarbeid med nabokommunene.
- Følge opp private renseanlegg og fett- og oljeutskillere gjennom tilsyn og krav om oppgradering.
- Bruke blågrønne løsninger og gjennomtrengelige overflater for å håndtere overvann, redusere forurensning og tilpasse oss klimaendringer.
- Samarbeide med båthavnene om rensesystemer for spyling av båter og tømmestasjoner for båtseptik.

• *Redusere avrenning og forurensning fra landbruk*

• *Beskytte vassdrag*

• *Redusere forurensning fra avløp*

• *Nitrogenrensning*

• *Følge opp private anlegg*

• *Blågrønne løsninger*

• *Spyling av båt og tømmestasjoner*

Samfunnsmål 6: **Styrket næringsutvikling og** arbeidsplassutvikling

Slik vil vi ha det (mål):	Dette får vi til ved å (strategi):
6.1 Flere innbyggere bor og jobber i Færder, og andelen pendling ut av Tønsbergregionen reduseres. <u>Færder er en attraktiv bokommune og del av et sterkt og integrert arbeidsmarked i Tønsbergregionen.</u> Bærekraftsmål: Nr: 8, 9, og 11 	• <u>Styrke Tønsbergregionens omdømme, attraksjons- og konkurransekraft ved å tiltrekke kompetent arbeidskraft gjennom økt boattraktivitet og økt boligbygging.</u> • Ta en aktiv rolle for å <u>øke boattraktiviteten</u> og få realisert en betydelig økning i boligbyggingen i kommunen. • Tilrettelegge for arbeidsformer som gjør det mulig for flere å jobbe lokalt, f.eks. gjennom fleksible kontorfellesskap. • Støtte opp om kommunens matprodusenter. • <u>Ha god planberedskap for å kunne tilby attraktive tomter til bedrifter med høy verdiskapning som ønsker å utvide eller etablere ny næring.</u> • <u>Legge til rette for bedrifter med høy verdiskapning.</u> • Aktivt arbeide for å tiltrekke seg nye og innovative næringer <u>og bedrifter til kommunen.</u>

- *Øke boattraktiviten*
- *Økt boligbygging*
- *Fleksible arbeidsformer*
- *Støtte matprodusentene*
- *Planberedskap*
- *Ny næringer*

Samfunnsmål 6: **Styrket næringsutvikling og** arbeidsplassutvikling

Slik vil vi ha det (mål):	Dette får vi til ved å (strategi):
6.2 Færder tilbyr gode rammevilkår og utviklingsmuligheter for næringslivet, for både etablerte og nye virksomheter. Bærekraftsmål: Nr: 8, 12, 14 og 15 	• Utvikle felles strategier for reiseliv og opplevelsesnæringer <u>i samarbeid med Færder nasjonalpark</u> som bygger på Oslofjordens og nasjonalparkens unike kvaliteter – med respekt for natur og bærekraft. • Møte næringslivets behov for infrastruktur og areal. • <u>Styrke innsatsen overfor næringslivet og bedre samarbeidet</u> Være imøtekommende overfor næringslivet om i spørsmål <u>prosesser og saker</u> som gjelder regulerings- og byggesaksbehandling. • Utvikle jordbruk og marine <u>primærnæringene</u> næringer, som vi har særlige naturgitte forutsetninger for <u>å lykkes med.</u>

- *Felles strategier for reiseliv*
- *Infrastruktur og areal*
- *Bedre samarbeid*
- *Satse på primærnæringene*

Samfunnsmål 6: **Styrket næringsutvikling og** arbeidsplassutvikling

Slik vil vi ha det (mål):	Dette får vi til ved å (strategi):
6.4 Næringslivet og kommunene i Færder og Tønsberg samarbeider om næringsutvikling. Bærekraftsmål: Nr: 8, 9 og 11 	• <u>Felles rekruttering av næringsaktører og personer med ønsket kompetanse.</u> • <u>Tar initiativ overfor Tønsberg kommune om en felles strategisk næringsplan for Tønsbergregionen.</u> • Samarbeide tett med Tønsberg kommune og Vestfold som region for å utvikle næringsområder og nødvendig infrastruktur.

- *Rekruttering*
- *Felles næringsplan*
- *Samarbeid med Tønsberg og Vestfold om næringsområder og infrastruktur*

Samfunnsmål 6: **Styrket næringsutvikling og** arbeidsplassutvikling

6.5 Færder kommune arbeider i tett samarbeid med næringsaktører for å utvikle eksisterende og nye næringsarealer.

Bærekraftsmål

Nr: 8 og 11

- Ha til enhver tid oversikt over ledige næringslokaler og næringseiendommer, og deres potensial for utvikling og fortetting.
- Være offensiv og fleksibel i regulering av næringsarealer. ~~Være positiv til regulering av næringsarealer.~~

- *Oversikt over næringseiendommer og lokaler*
- *Offensiv og fleksibel*

Arealstrategi

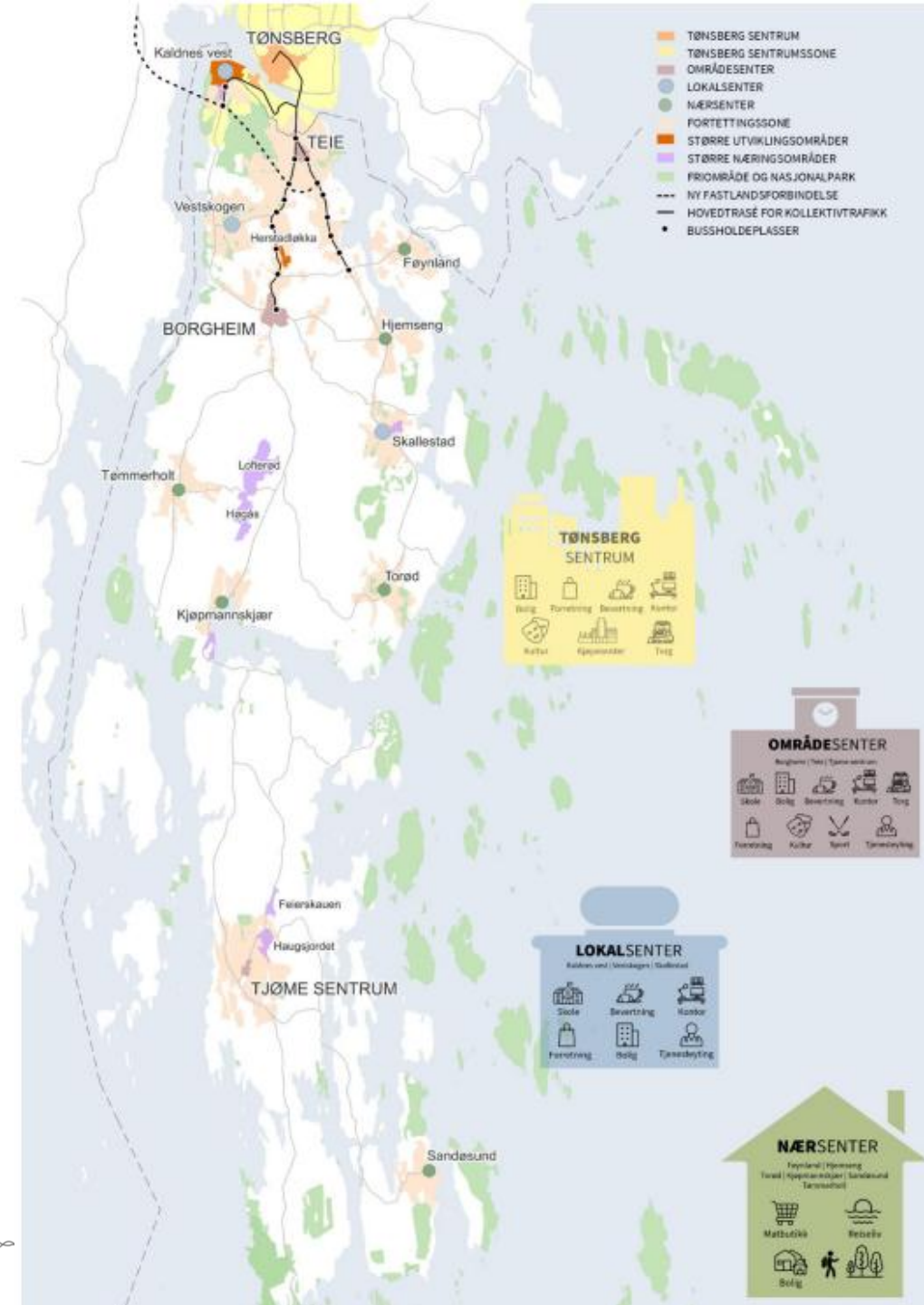
- Overordnet strategi for hvordan kommunen skal bruke arealene sine for å nå målene i samfunnsdelen
- Førende for kommuneplanens arealdel og andre arealplaner

Tre deler

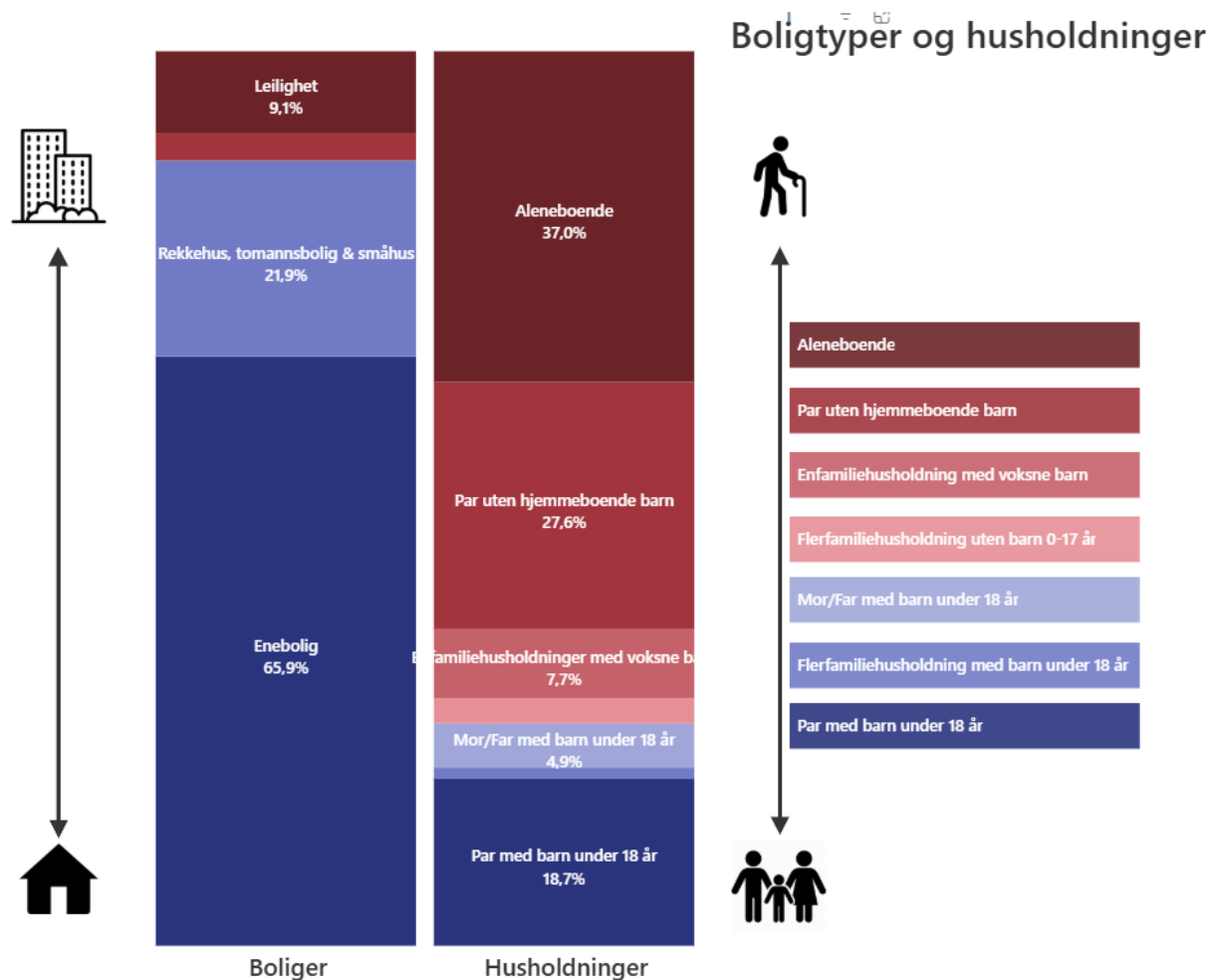
- Kart
- En beskrivelse av senterstrukturen og arealstrategikartet
- Strategier for arealutvikling basert på kommunens mål og strategier i samfunnsdelen

Kart

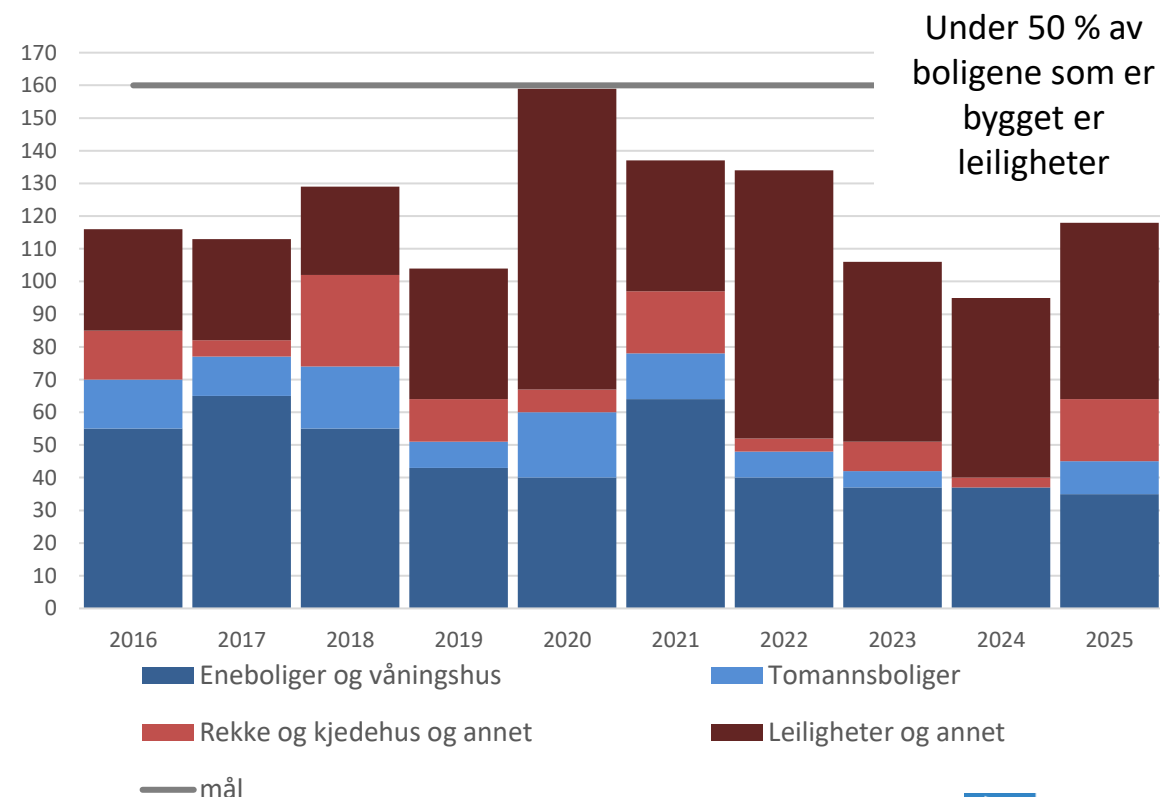
- Senterstruktur
- Boligutviklingssone rundt sentrene og bussholdeplasser
- Større utviklingsområder
- Større næringsområder
- Kollektivakse

Situasjon boliger

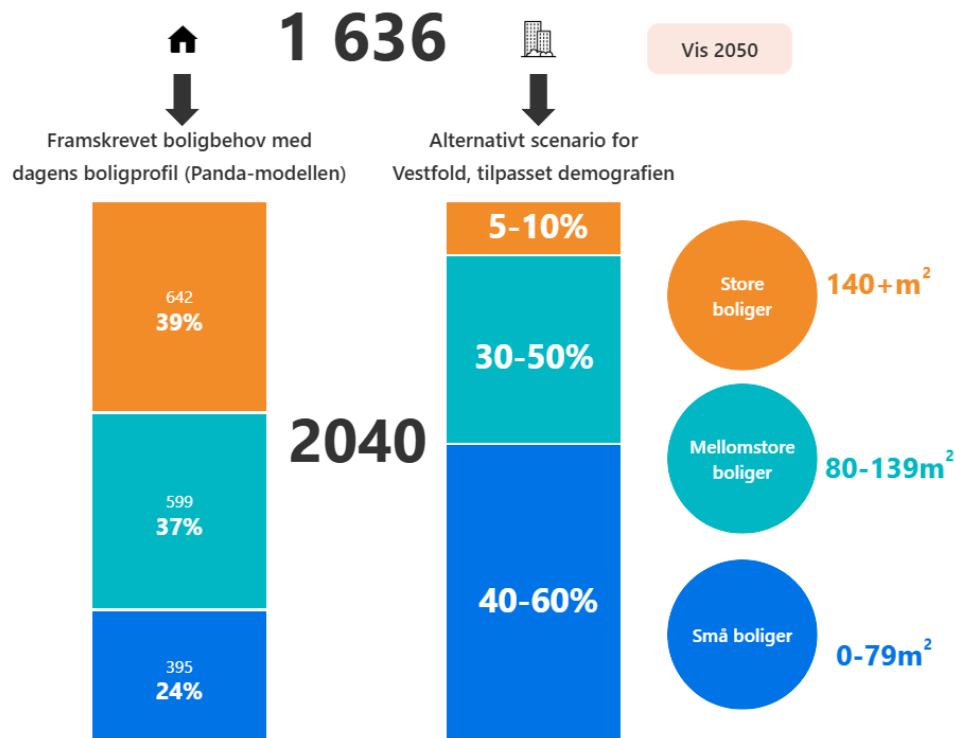

Fullførte boliger 2016-2025 (ikke i samsvar med arealstrategien)

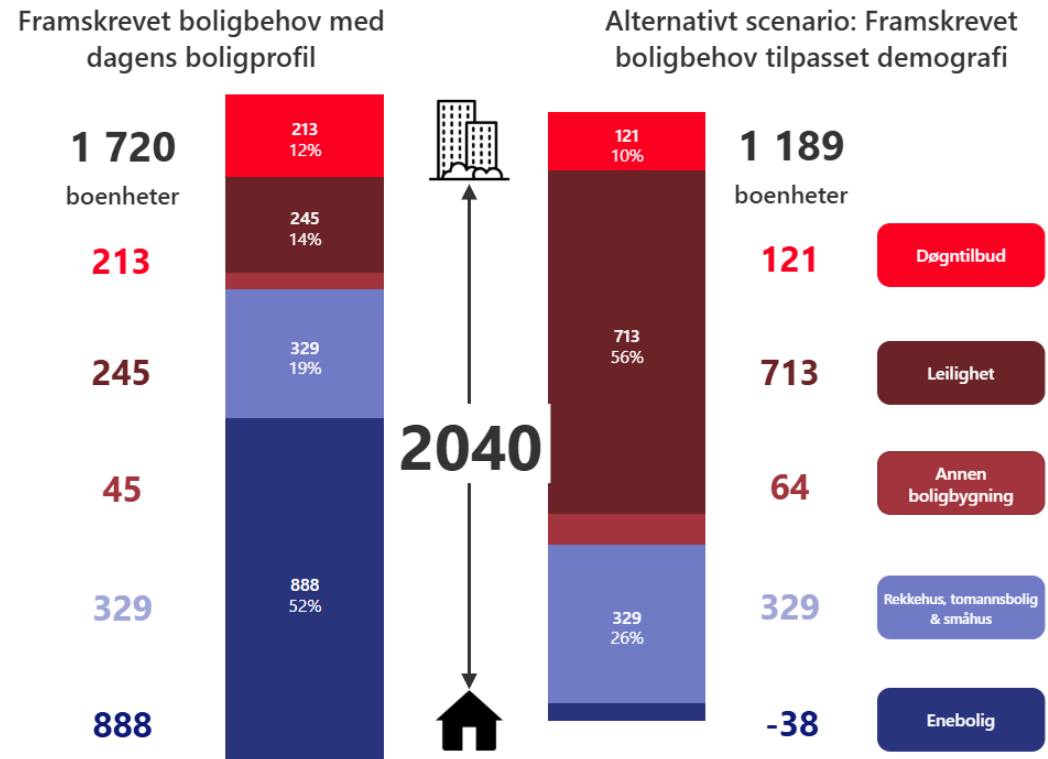

Behov for en «ny kurs»

Framskrevet boligbehov 67+ år Pandamodellen (Vfk)

Framskrevet boligbehov 67+ år Agenda Kaupang

Tilsvare
146
fotballbaner

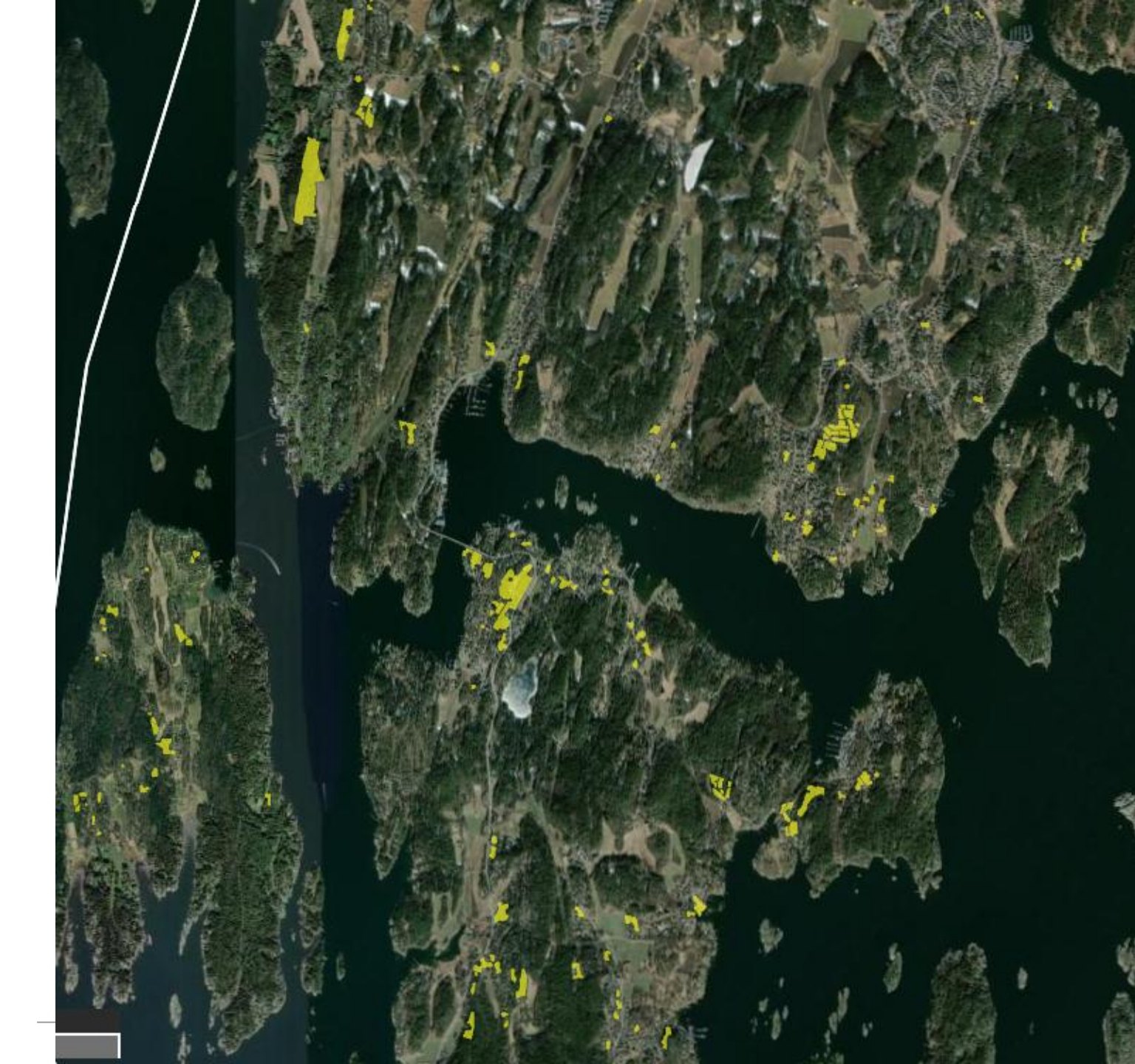
Arealreserver

Bolig

- Ca 1000 dekar totalt
- Ca 370 dekar gjennom reguleringsplaner
- Ca 670 dekar gjennom kommuneplanen
- Reell planreserve er kanskje rundt 700-800 daa.
- Fortetting med riving er ikke tatt med.
- Transformasjonsområder er ikke tatt med (Kaldnes vest, Ramdal øst og Herstadløkka m.fl.). Kanskje 250-350 daa

Næring

- Ca 160 daa totalt

Arealreserver

Bolig

- Ca 1000 dekar totalt (som tilsvarer ca 145 fotballbaner)
- Ca 370 dekar gjennom reguleringsplaner
- Ca 670 dekar gjennom kommuneplanen
- Reell planreserve er kanskje rundt 700-800 daa.
- Transformasjonsområder er ikke tatt med (Kaldnes vest, Ramdal øst og Herstadløkka m.fl.). Kanskje 250-350 daa

Næring

- Ca 160 daa totalt

Arealreserver

Bolig

- Ca 1000 dekar totalt (som tilsvarer ca 145 fotballbaner)
- Ca 370 dekar gjennom reguleringsplaner
- Ca 670 dekar gjennom kommuneplanen
- Reell planreserve er kanskje rundt 700-800 daa.
- Transformasjonsområder er ikke tatt med (Kaldnes vest, Ramdal øst og Herstadløkka m.fl.). Kanskje 250-350 daa

Næring

- Ca 160 daa totalt

Oppsummert

- Boligproduksjonen av småhus er jevnt over god i kommunen.
- Det er nok av avsatte arealer for videre boligutvikling i hele kommunen med småhus – og spesielt i sør.
- Det er behov for rundt 1500 sentrale leiligheter fram til 2038, for å dekke opp demografiendringene.
- Det er behov for en ekstraordinær innsats for å få opp boligbyggingen av leiligheter sentralt i kommunen.

Mål med arealstrategien?

- Prioritere og legge innsats inn der det er størst behov, og der det gir mest effekt.
 - Jf. samfunnsmålene i kommuneplanen
- Prioritere ut fra begrensede administrative plan- og utviklingsressurser
 - Effektiv behandling av kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner
- Følge prinsippene for samordnet areal- og transportplanlegging – balansere vekst og vern
 - Redusere behovet for teknisk og sosial infrastruktur og tjenester

Senterstrukturen

Tydelig tilbakemelding på et ønske om å utvide til tre nivåer:

- Skille lokalsenter og nærsenter
- Vise «karakterforskjell» mellom nivåene
- Ingen begrensning mellom nivåene, med unntak av handel (Jf. gjeldende bestemmelser)

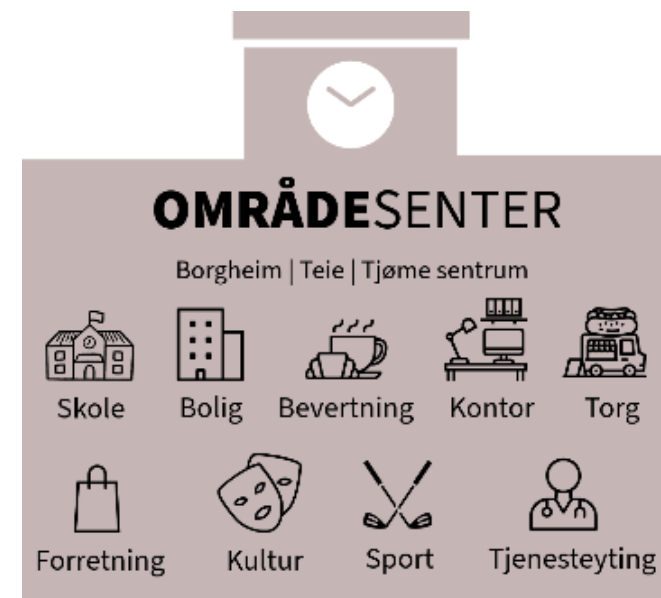
Justert «Tønsberg sentrum» slik at det stemmer med SSBs sentrumsavgrensing.

Områdesenter

Områdesentre Borgheim, Tjøme sentrum og Teie sentrum er viktige utviklingsområder i kommunens framtidige utvikling. Alle områdene har stort potensial for fortetting og transformasjon, med stort potensial for boligutvikling.

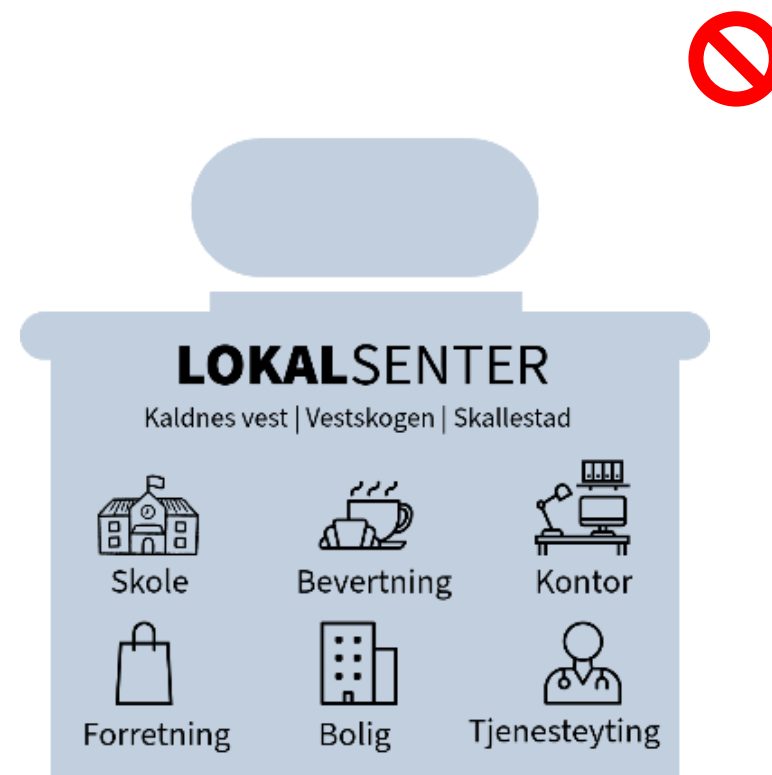
- Fungerer som lokale service- og møteplasser, og skal fylle et regionalt behov
- Privat- og offentlig service, kultur- og rekreasjonstilbud og arbeidsplasser.
- Borgheim vil ha funksjonen som kommunesenter med konsentrasjon av offentlig tjenesteyting
- Teie sentrum vil være kommunens viktigste handelssenter.
- Tjøme sentrum vil være senter med de viktigste funksjonene for sørlige deler av kommunen, med særlig innretning mot turisme.

Lokalsenter

Lokalsentrene Skallestad, Vestskogen og i framtiden Kaldnes vest. Lokalsentrene ligger i noen av de mest befolkningstette områdene i kommunen

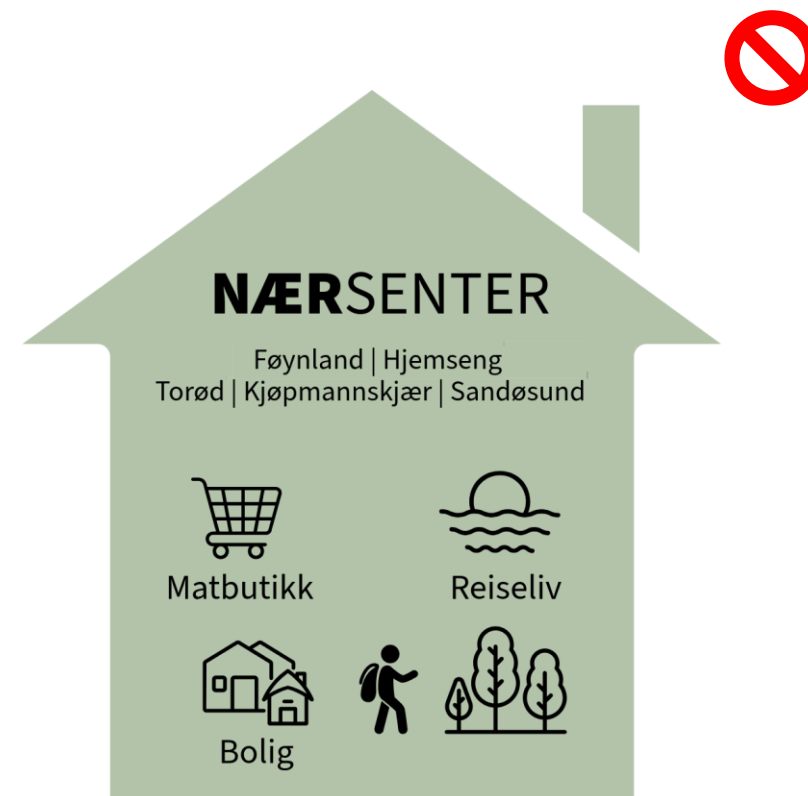
- Utvikles til servicesentre hvor man får dekket de daglige servicebehovene, som dagligvarer, kiosk og andre småbutikker, frisør, lege tannlege etc.
- Lokalsentrene vil også være møteplasser, med en utvendig oppholdsplass.

Nærsenter

Nærsentrene er Føynland, Skallestad, Tømmerholt, Hjemseng, Torød, Kjøpemannsskjær og Sandøsund.

- Nærsentrene i Færder er små servicesentre, i tilknytning til våre mindre tettsteder, hvor man kan få dekket enkelte eller flere av de daglige servicebehovene.
- Det kan inneholde for eksempel en nærbutikk, barnehage, skole og idrettsanlegg. Hvilke funksjoner et nærsenter har vil variere fra sted til sted, med utgangspunkt i deres lokale egenart og beliggenhet.

Boligutviklingssonen

- Boligutviklingssoner: områder der kommunen ønsker hovedtyngden av boligutviklingen (fortetting, transformasjon og annen arealbruk)
- Defineres av gangavstand:
 - 15 minutters gangavstand for områdesentrene
 - 10 minutter gangavstand for lokal- og nærsentrene.
 - Egen sone for Tønsberg by, som viser en gangavstand på 20 minutter.
- Tiltrekningskraft varierer: Større sentre gir større gangavstand
- Utenfor sonene: skånsom fortetting og videreutvikling av eksisterende boligområder og grender

Strategier

1. Vekst og arealutvikling

- 1.1 Lokalisere framtidige boliger og tjenester slik at de bygger opp under kommunens senterstruktur.
- 1.2 Prioritere at boligbyggingen skjer innenfor kommunens senterstruktur og tilhørende ~~fortettingssone~~ boligutviklingssone og langs kollektivaksene.
- 1.3 Styrke områdesentrene og lokalsentrene, som handelssentre og sosiale og kulturelle møteplasser.
- 1.4 Lokalisere fremtidig sosial infrastruktur innenfor kommunens senterstruktur, samtidig som det åpnes for videreutvikling av eksisterende infrastruktur utenfor senterstrukturen.
- 1.5 Tilrettelegge for høy arealutnyttelse og byggehøyder i område- og lokalsentrene ~~og deres fortettingssoner~~ og tilliggende områder.
- 1.6 Tilpasse arealreserver til fremtidig behov. Areal som er avsatt eller regulert til bebyggelse som har ligget over lengre tid, men ikke bygd ut, skal vurderes tilbakeført.
- 1.7 Formål i kommuneplanens arealdel skal gjenspeile etablert bruk, og det som er ønsket utvikling.

Strategier

2. Stedsutvikling

2.1 Ivareta viktige kulturmiljøer og stedlige kvaliteter i utviklingen av tettsteder og lokalsamfunn, særlig i områder med særskilt kulturhistorisk verdi som er i samsvar med kulturminneplanen: Teie, Ormelet, Årøysund–Middelborg, Langvika og Krukehavn.

2.2 Utvikle hvert sted i tråd med dets særpreg ved å vektlegge landskap, kulturmiljø, bebyggelsesstruktur og byggeskikk. Kulturarv, arkitektur og kunst skal bidra til identitet, kvalitet og særpreg i stedsutviklingen.

2.3 Legge til rette for varierte boligtyper og sosial bærekraft i nye boligprosjekter, gjennom arkitektur og boformer som fremmer deling, felles møteplasser og universell utforming. Utviklingen skal skje i nært samarbeid med eiendomsutviklerne og tilpasses etterspørsel og behov.

~~2.1~~2.4 Tilrettelegge for bomiljøer og sentrumsutvikling som støtter aldersvennlige samfunn, med god og effektiv levering av kommunale tjenester, og der flest mulig har gangavstand til hverdagsfunksjoner i område- og lokalsentrene.

~~2.2~~2.5 Styrke områdesentrene med fokus på boliger, sosiale møteplasser, grønnstruktur, samt handel og kulturelle aktiviteter for alle aldersgrupper.

Strategier

2.3. Næring og verdiskaping

Jordvern:

- 3.1. Nedbygging av dyrka eller dyrkbar jord tillates ikke, med mindre tungtveiende samfunnsinteresser tilsier det.

Energi:

- 3.2. Lokalisere en stor andel av ny bebyggelse slik at energibehovet til transport og drift av bygg reduseres.
- 3.3. Legge til rette for lokal produksjon av fornybar energi, fortrinnsvis på bebygde og grå arealer. Utbygging av energianlegg på arealer som er i konflikt med naturverdier, og viktige landskapsverdier, dyrka og dyrkbar mark og karbonrike skogarealer tillates ikke.

Strategier

Næringsarealer:

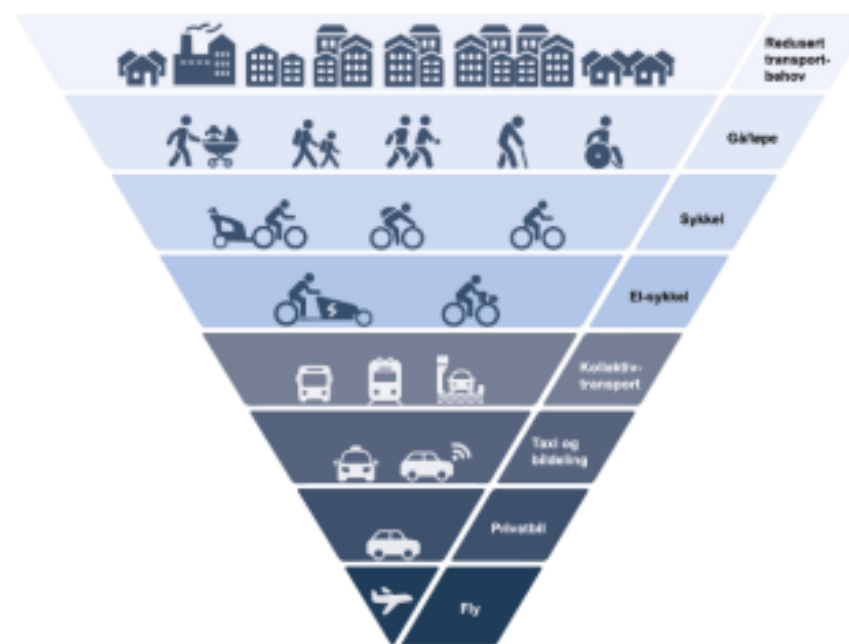
- 3.4. Lokalisere arbeidsintensive næringer i eller nær område- og lokalsentrene.
- 3.5. Ny detaljhandel ~~bor~~ plasseres fortrinnsvis innenfor kommunens senterstruktur, og plasskrevende varehandel skal plasseres utenfor sentrene, men i tilknytning til kommunens hovedveisystem.
- 3.6. Videreutvikle etablerte næringsområder med vekt på effektiv arealbruk, kvalitet og redusert transportbehov.
- 3.7. Sørge for å utvikle næringsområder/-miljøer som virker tiltrekkende på bedrifter med vekstpotensial for flere lokale arbeidsplasser.
- 3.8. Sikre eksisterende næringsarealer langs sjøen som er tilrettelagt for næring.
- ~~3.9.~~ Tilrettelegge for mellomlagring, foredling og sortering av masser og andre sirkulære ressurser.
- 3.9.
- 3.10. Sikre fleksibilitet i arealplanlegging for næringsarealer, blant annet gjennom kommuneplanens arealdel, slik at de kan tilpasses endringer i samfunnet.

Strategier

4. Mobilitet og tilgjengelighet

- 4.1. Samordnet areal- og transportplanlegging legges til grunn for å nå begrense vekst i personbiltrafikk.
- 4.2. Legge den omvendte mobilitetspyramiden til grunn, der gange, sykkel, dele løsninger og kollektivtransport prioriteres..
- 4.3. Sørge for en raskest mulig og mest mulig effektiv utbygging av ny fastlandsforbindelse med tilhørende infrastruktur.
- 4.4. Legge til rette for innfartsparkering langs kollektivaksene og tilstrekkelig parkeringsareal i tilknytning til sentrumsområdene
- 4.5. Aktiv bruk av mobilitetsanalyse i areal- og transportplanleggingen når nye utbyggingsformål vurderes.

Omvendte mobilitetspyramide (Molde kommune)

Strategier

5. Natur og miljø

Natur:

- 5.1. Prioritere transformasjon og fortetting i allerede utbygde områder for å redusere behovet for nye naturinngrep og behovet for omdisponering av karbonrike arealer som myr, våtmark og skog.
 - 5.2. Unngå tap av natur, og ved inngrep skal det vurderes tiltak som styrker eller gjenoppretter naturkvaliteter.
 - 5.3. Gjennomgå eldre arealplaner som legger opp til nedbygging av natur, med sikte på revisjon eller oppheving (planvask).
-
- 5.1. Bevare og forsterke grønne korridorer i det bebygde landskapet, både som leveområder for arter og som forbindelser mellom større naturområder for befolkningen.

Strategier

Oslofjorden:

- 5.2. Nye boliger i 100-metersbeltet utenfor definert senterstruktur og dets fortettingsområder, eller utenfor områder avsatt til boligbebyggelse med byggegrense mot sjø, tillates ikke.
- 5.3. Nye fritidsboliger tillates kun i områder som er avsatt til fritidsbebyggelse og som ligger utenfor 100-metersbeltet.
- 5.4. ~~Sikre at nye~~ utbygginger og arealendringer tillates kun der ikke har vesentlig negativ påvirkning på vassdrag og marine habitater vurderes som uvesentlig.
- 5.5. Bidra aktivt til restaurering eller reetablering av viktige marine naturtyper for å styrke den økologiske tilstanden i Oslofjorden
- 5.6. Sikre befolkningens tilgang til båtliv og skjærgården ved å legge til rette for nødvendige tiltak tillate nødvendige reparasjoner, utskiftninger og vedlikeholdsmudring i eksisterende bryggeanlegg, samtidig som inngrep i sjø gjennomføres i tråd med gjeldende regelverk.

Friluftsliv:

- 5.7. Vurdere sikring av eksisterende og nye friluftsområder gjennom arealplanlegging og offentlige kjøp. Eiendommer i strandsonen og nær friluftsområder i befolkningstette områder, vurderes som spesielt viktige.

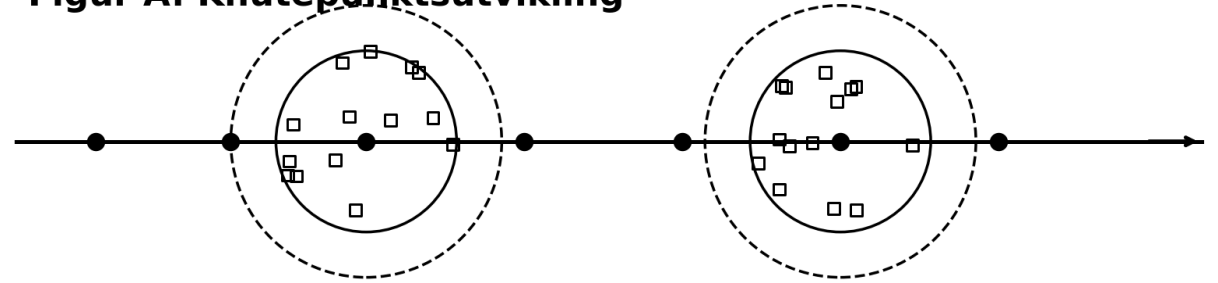
Klima og klimatilpasning:

- 5.8. Vurdere klimarisiko og klimatilpasning i all planlegging, for å forebygge uønskede hendelser som flom, oversvømmelse, ras og skred. Naturbaserte løsninger for overvannshåndtering skal benyttes der det er mulig.

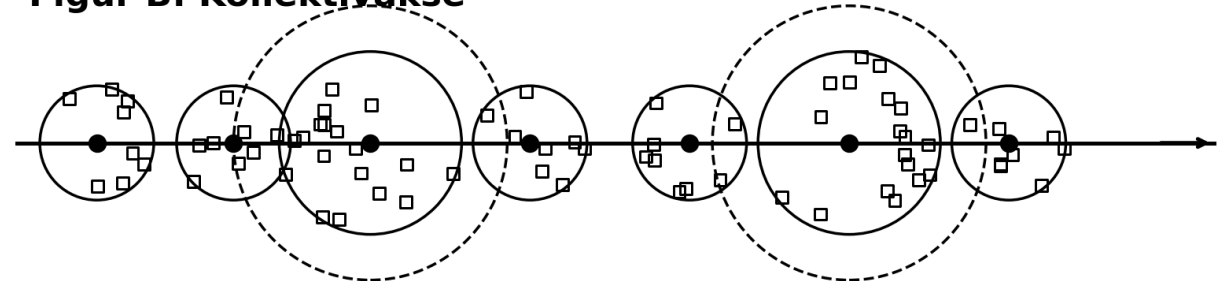
«Kollektivakse» som begrep

- Hovedprinsippet er senterstrukturen med tilhørende områdesentre, lokalsentre og nærsentre.
 - Samsvar med de statlige planretningslinjene
- Handler om premissene for arealutvikling i kommunen
- Utvikling langs kollektivakse og utvikling i og nær senterstrukturen (knutepunktutvikling) er to ulike prinsipper for arealutvikling.
- Å definere inn kollektivakser påvirker ikke kollektivtilbudet i kommunen
 - Men det kan senterstrukturen gjøre

Figur A: Knutepunktutvikling

Figur B: Kollektivakse

«Kollektivakse» fra AI

Definisjon 1:

- “En kollektivakse er et lineært by- eller regionsstrukturetrekk der kollektivtransport med høy kapasitet og frekvens (f.eks. tog, T-bane, bybane eller buss med egne traseer) danner ryggraden for arealutvikling, mobilitet og bymessig fortetting”.

Definisjon 2:

- *En kollektivakse er en strategisk korridor der kollektivtransportens trasé og kapasitet brukes som premiss for lokalisering, fortetting og funksjonsblanding i by- og regionutvikling.*

Kollektivakse i kp

Fra revidert forslag i kommuneplanen:

«Kollektivaksene inngår som et sentralt kriterium for avgrensning og prioritering av boligutviklingssonene. Kollektivaksene er basert på dagens hovedlinjer og defineres som strekninger med høy og stabil frekvens, som gir reelle alternativer til bil i hverdagen.

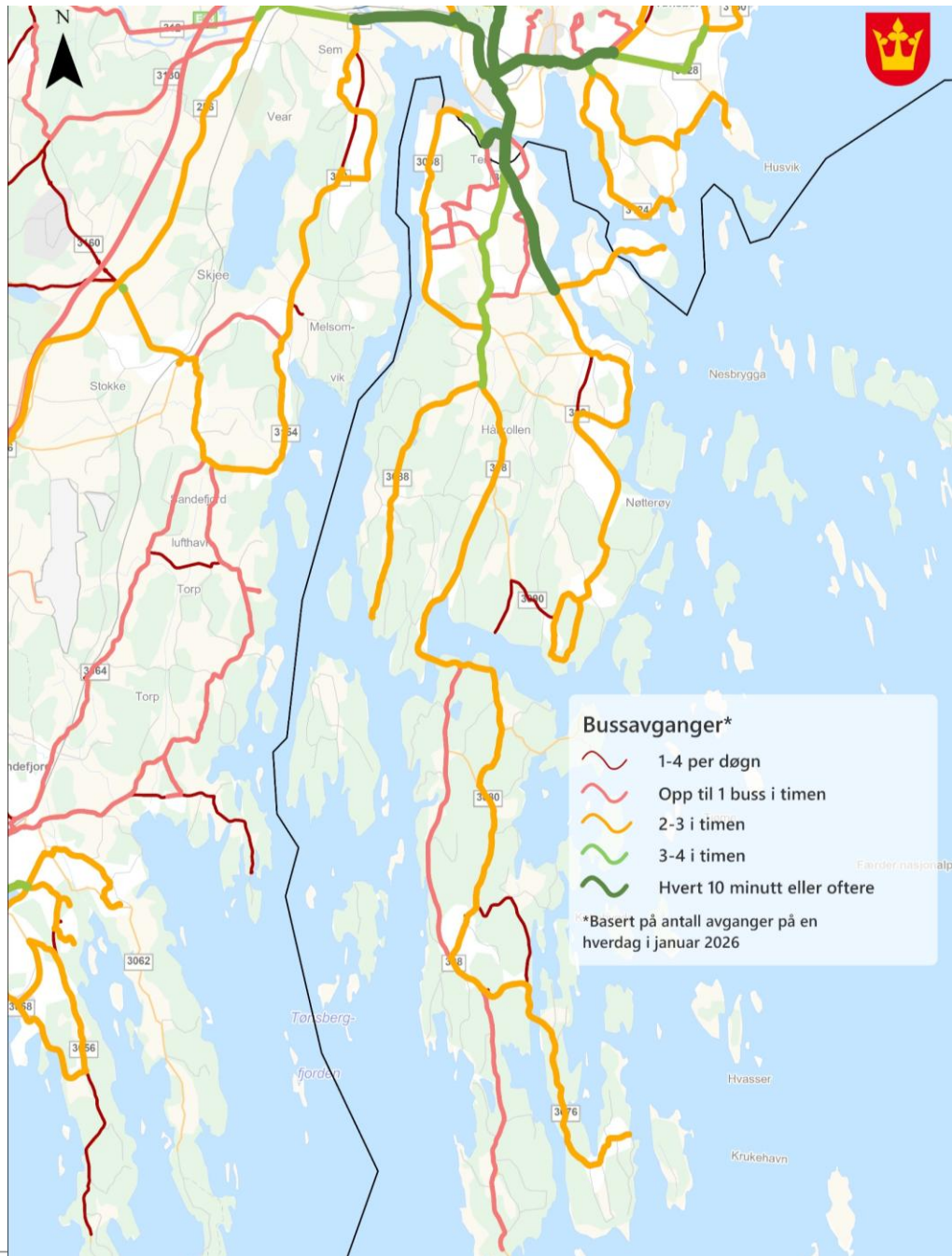
Øvrige kollektivtilbud inngår i kommunens samlede mobilitetstilbud, men danner ikke grunnlag for prioritering av mer konsentrert boligbygging.

Høy frekvens er definert som minst fire avganger i timen. Kollektivaksene i arealstrategien kan justeres over tid i takt med utviklingen av kollektivtilbudet».

Prinsipper for kollektivakse

- Prinsippene baserer seg på at kollektivtilgjengeligheten kan påvirke reisemiddelfordelingen mellom ulike trafikantgrupper → Fra bil til buss
- Premissene:
 - Hyppige avganger på aksene til og fra Tønsberg by med minimum 4 i timen på dagtid (praksis 6 i timen)
 - 400-meters gangavstand fra hjem til holdeplass
- Nytt forslag om å legge inn framtidig kollektivakse fra Kaldnes brygge til ny rundkjøring: fastlandsforbindelsen på Ramdal (Innspill fra fylkeskommunen)

Boligutviklingssoner (fortettingssoner)

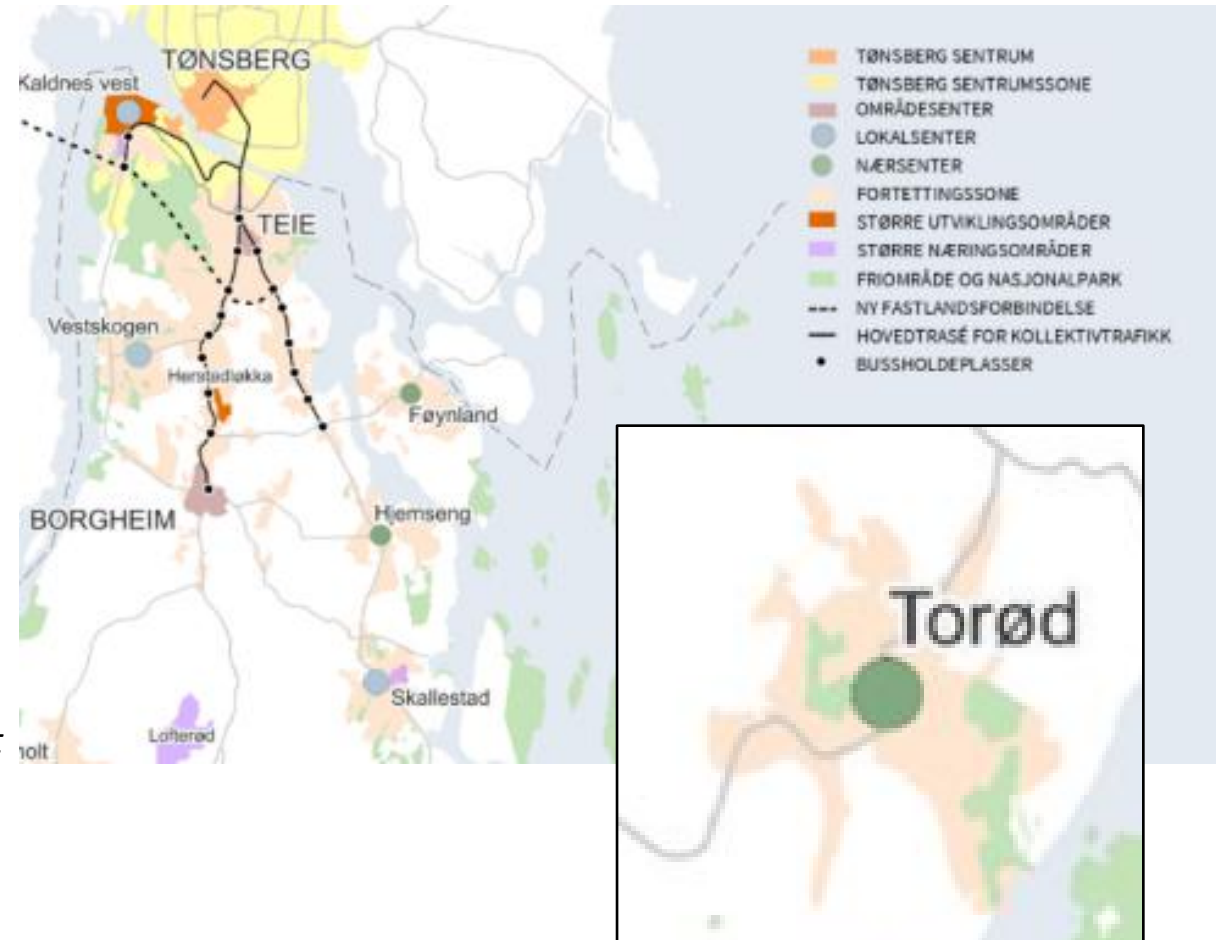
(Forslag til ny tekst)

Boligutviklingssoner er områder hvor kommunen ønsker å styre boligutviklingen, i form av fortetting, transformasjon og annen arealutvikling.

Utenfor boligutviklingssonene skal boligutviklingen i hovedsak begrenses til skånsom fortetting og videreutvikling av eksisterende boligområder og grender. Boligutviklingssonene er veiledende og angir prioriteringsområder for boligutvikling.

Grad og form for utvikling vil variere mellom sentrale og mindre sentrale områder, og mellom områdesentre, lokalsentre og nærsentre. Utviklingen skal ta utgangspunkt i stedets karakter og identitet, samtidig som det legges til rette for transformasjon og endret arealbruk der dette er del av ønsket stedsutvikling.

Boligutviklingssonene er definert ut fra reell gangavstand til senterområder, med 15 minutters gangavstand for områdesentre og 10 minutter for lokalsentre og nærsentre. For Tønsberg by er det avsatt en egen sone med 20 minutters gangavstand. I tillegg er det definert en fortettingssone innenfor 5 minutters gangavstand til holdeplasser langs kollektivaksen. Innenfor boligutviklingssonene er grønnsstruktur, dyrket mark og LNF-områder i strandsonen tatt ut av avgrensningen.

Statsforvalters uttalelse i kps

- «Varsel» om innsigelse:

Videre påpekes at utbygging langs kollektivaksene kan utfordre føringene om at utbygging primært skal skje ved fortetting rundt knutepunktene, jf. SPR arealbruk og mobilitet punkt 3.1 og prinsippene i punkt 4. På denne bakgrunn varsler Statsforvalteren at utbygging i slike soner kan komme i konflikt med nasjonale- og vesentlige regionale interesser.

- Tydelig signal om at en utvidelse av «kollektivaksene» ikke er i samsvar med overordnede føringer – som vil danne grunnlag for innsigelse i de enkelte arealinnspillene.

Statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet

- 3.1 Samordnet areal- og transportplanlegging:
 - *Utbyggingsmønster og transportsystem må samordnes for å oppnå løsninger som er arealeffektive, begrenser transportbehovet og legger til rette for kollektivtransport, sykkel og gange og fortetting rundt knutepunkter. Hovedtyngden av boliger og fritidsboliger, handel, tjenester og arbeidsplass- og besøksintensive virksomheter lokaliseres i tråd med dette. Nye utbyggingsområder skal lokaliseres med tanke på å minimere transportbehovet, legge til rette for kollektivtransport, sykkel og gange og for å utnytte og ta vare på eksisterende bygninger og infrastruktur der dette finnes.*
- 4. Retningslinjer for regioner med større byer:
 - 4.1 Nullvekstmålet: *I byområdene skal klimagassutslipp, kø, luftforurensning og støy reduseres gjennom effektiv arealbruk og ved at veksten i persontransporten tas med kollektivtransport, sykling og gange. Dette skal legges til grunn for planlegging i byområder som har inngått avtale med staten og/eller får statlige tilskudd for å nå målet.*
I byområdene skal hovedtyngden av vekst i boliger og arbeidsplasser planlegges slik at transport-behovet kan begrenses og det legges godt til rette for kollektivtrafikk, sykling og gange. I byområder med byvekstavtale skal hovedtyngden av veksten komme i eller i nærheten av store kollektivknutepunkter innenfor avtaleområdet.¹
 - 4.3 Kollektivknutepunkt: *Knutepunkter for kollektivtrafikken skal ha gode overgangsmuligheter mellom ulike transportmidler og være robuste og fleksible slik at de også kan inkludere nye mobilitetsløsninger. Alle knutepunkter bør ha trygg, tilgjengelig og tilstrekkelig sykkelparkering. Langs hovedlinjene for kollektivtrafikken inn mot byene bør det legges innfartsparkering, og dette må ses i sammenheng med behovet for fortetting og effektiv arealutnyttelse rundt kollektivknutepunktene.*
 - 4.5 Fortetting og transformasjon: *I by- og tettstedsområder og rundt kollektivknutepunkter skal det legges særlig vekt på høy arealutnyttelse, fortetting og transformasjon med kvalitet. Samtidig bør kulturmiljø, stedskvaliteter, gode uteområder, bokvalitet og tilgang til grøntstrukturer og naturområder vektlegges.*

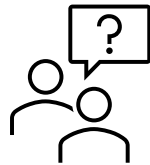
Pkt. 4.1 Gjelder de kommunene som også har byvekstavtale, belønningsavtale eller er omfattet av tilskuddsordning for klima- og miljøvennlig byutvikling og god fremkommelighet.

Utvidelse av kollektivaksene?

- En utvidelse av kollektivakse som følger «hovedveisystemet» vil kunne ha store konsekvenser for:
 - A. Krevende med måloppnåelse av kommuneplanens mål - manglende prioritering gjør det vanskelig å rette innsats der det er størst behov og strategiene gir mest effekt.
 - B. Effektiv behandling av kommuneplanens arealdel. Risiko for en omfattende og ressurskrevende behandling med mange arealinnspill. Vanskelig med begrensede administrative plan- og utviklingsressurser.
 - C. Mange nye arealer vil kreve ekstra planressurser, samtidig som det ikke gir noe garanti for økt boligutvikling.
 - D. Arealutviklingen i kommunen - vanskelig å balansere mellom vekst og vern

Situasjonsbeskrivelse

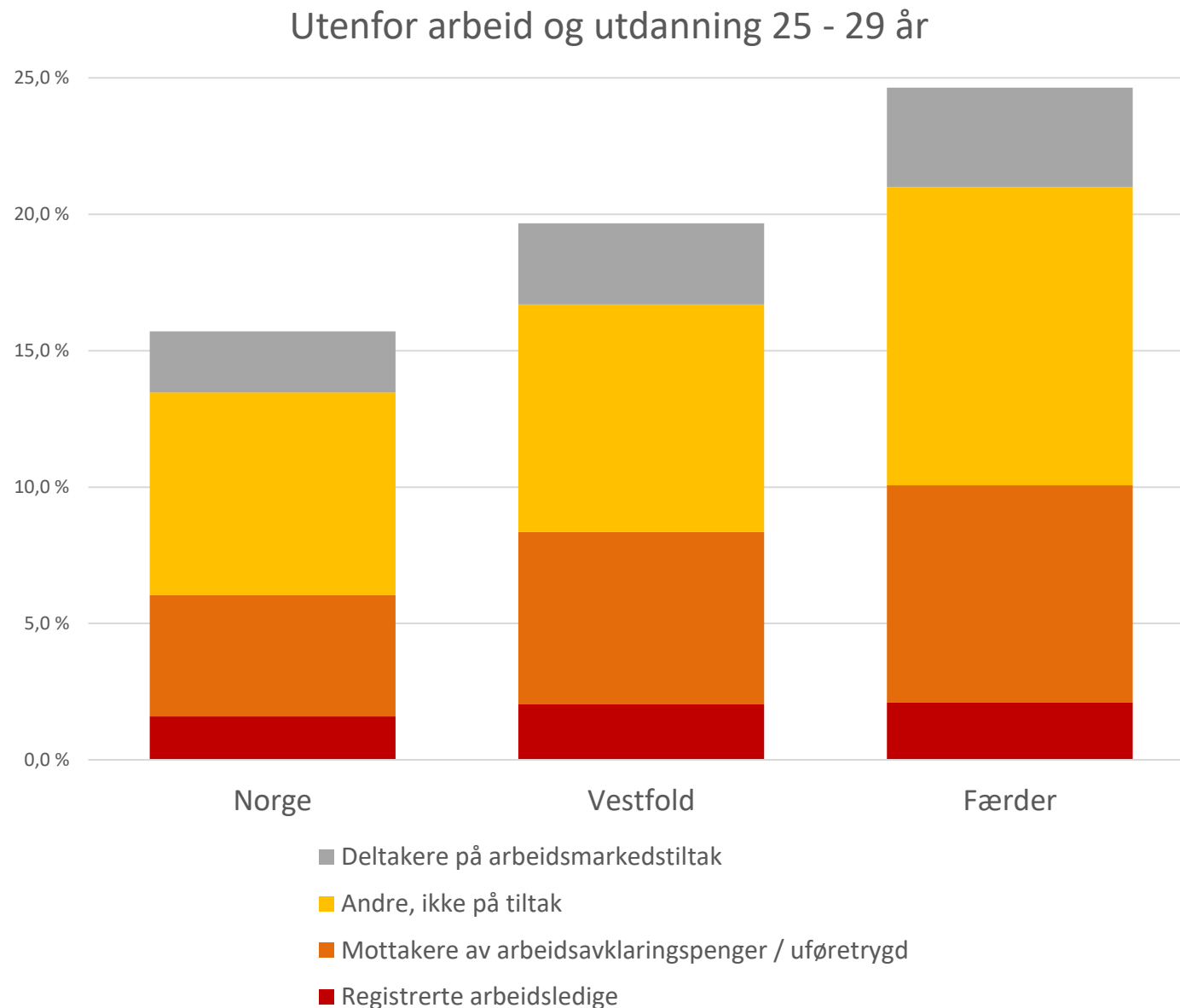
- «Sannhet» om at Færder er dårligst i klassen med størst utenforskap
- Men ingen klare årsaksforklaringer

Tønsberg blad 18. januar 2026

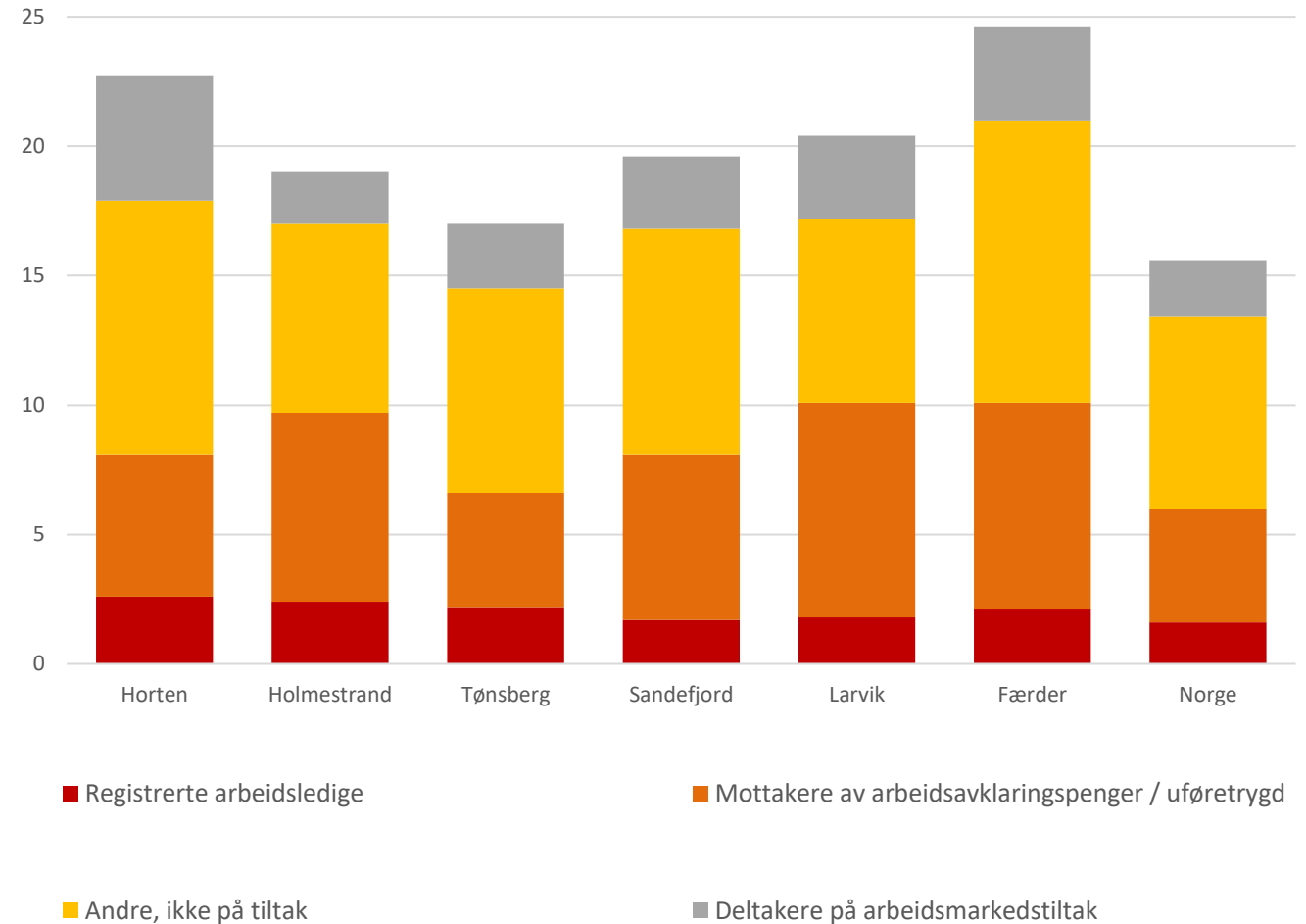
Unge utenfor arbeid og utdanning 2024

- Færder har den 16. laveste andelen i ordinært arbeid i Norge i alderen 25-29 år!
 - (sammen med 20 mindre kommuner, ingen over 7000 innbyggere og gjennomsnitt er på 2280 innbyggere).
- Rød, oransje og gul utgjør NEET
- Kilde: SSB, tabell 13556
Kommunefordelt arbeidsstyrkestatus (inkludert NEET)

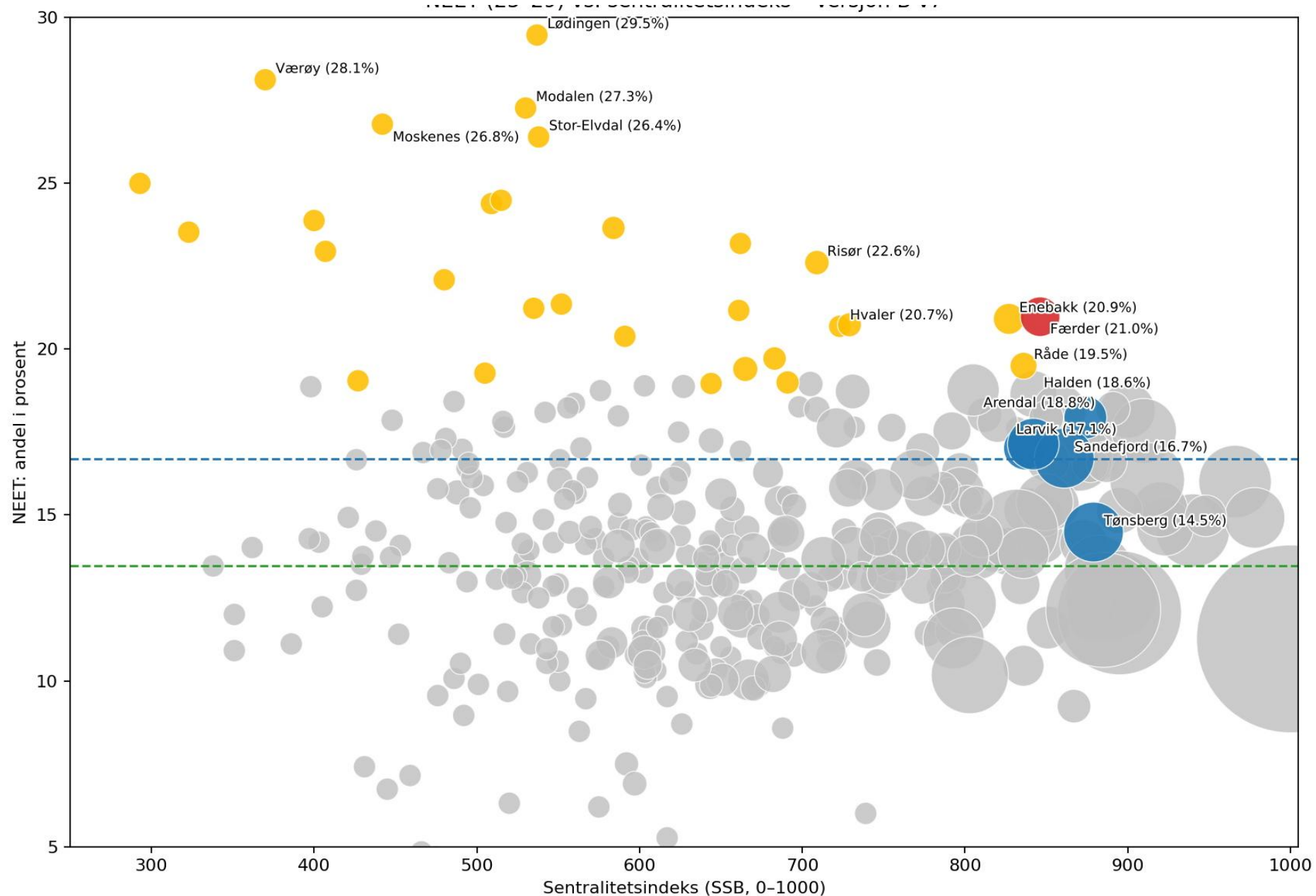

Unge utenfor arbeid og utdanning

- Det har vært slik over tid i Færder.
- Ikke én forklaringsfaktor (Færder scorer høyt på alle underkategorier).

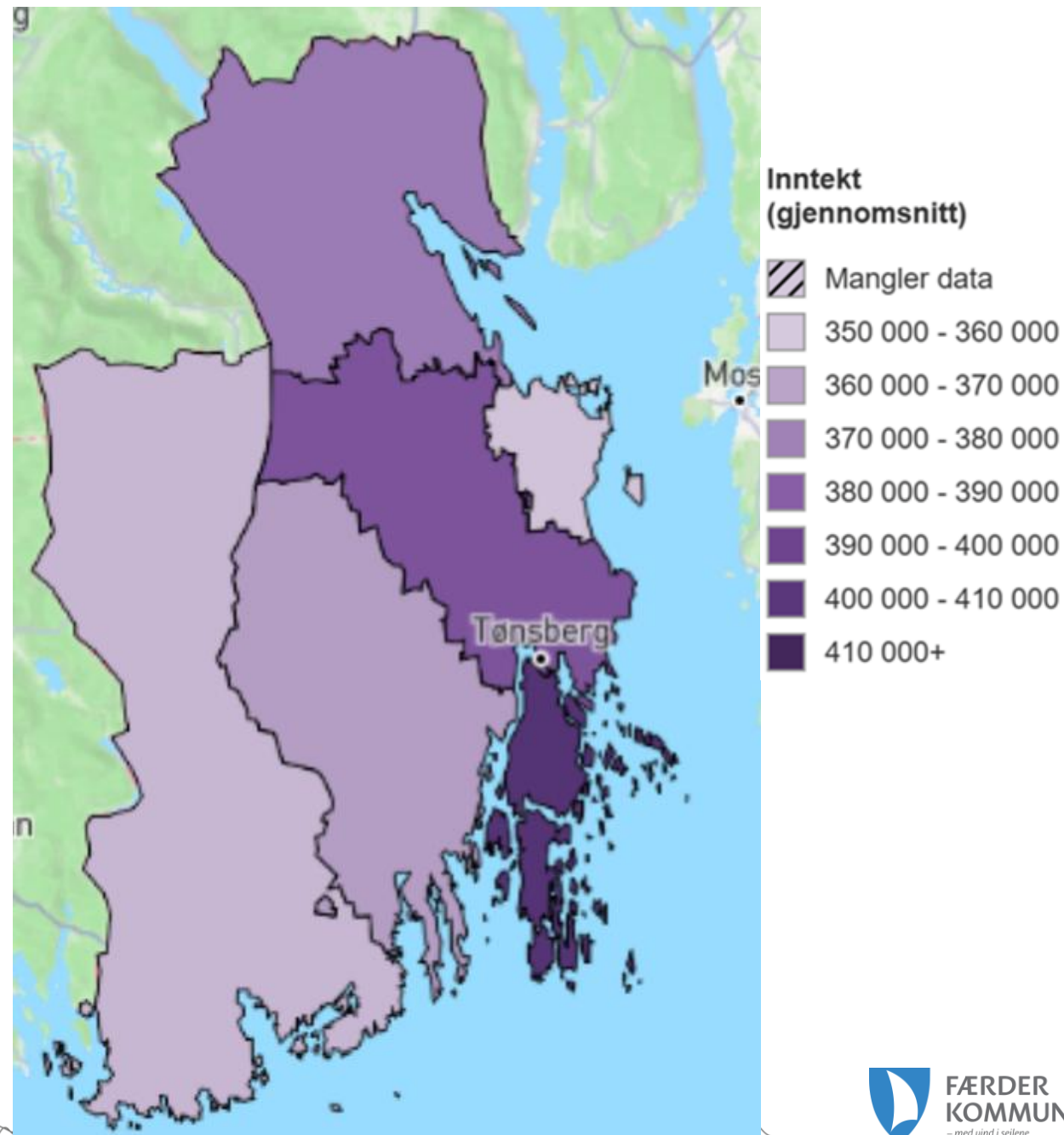

NEET i prosent 25 – 29 år; sentralitetsindeks og størrelse på kommune

Inntekt

- Høyeste medianinntekt i Vestfold
- Ca 45 000 kr mer enn Larvik

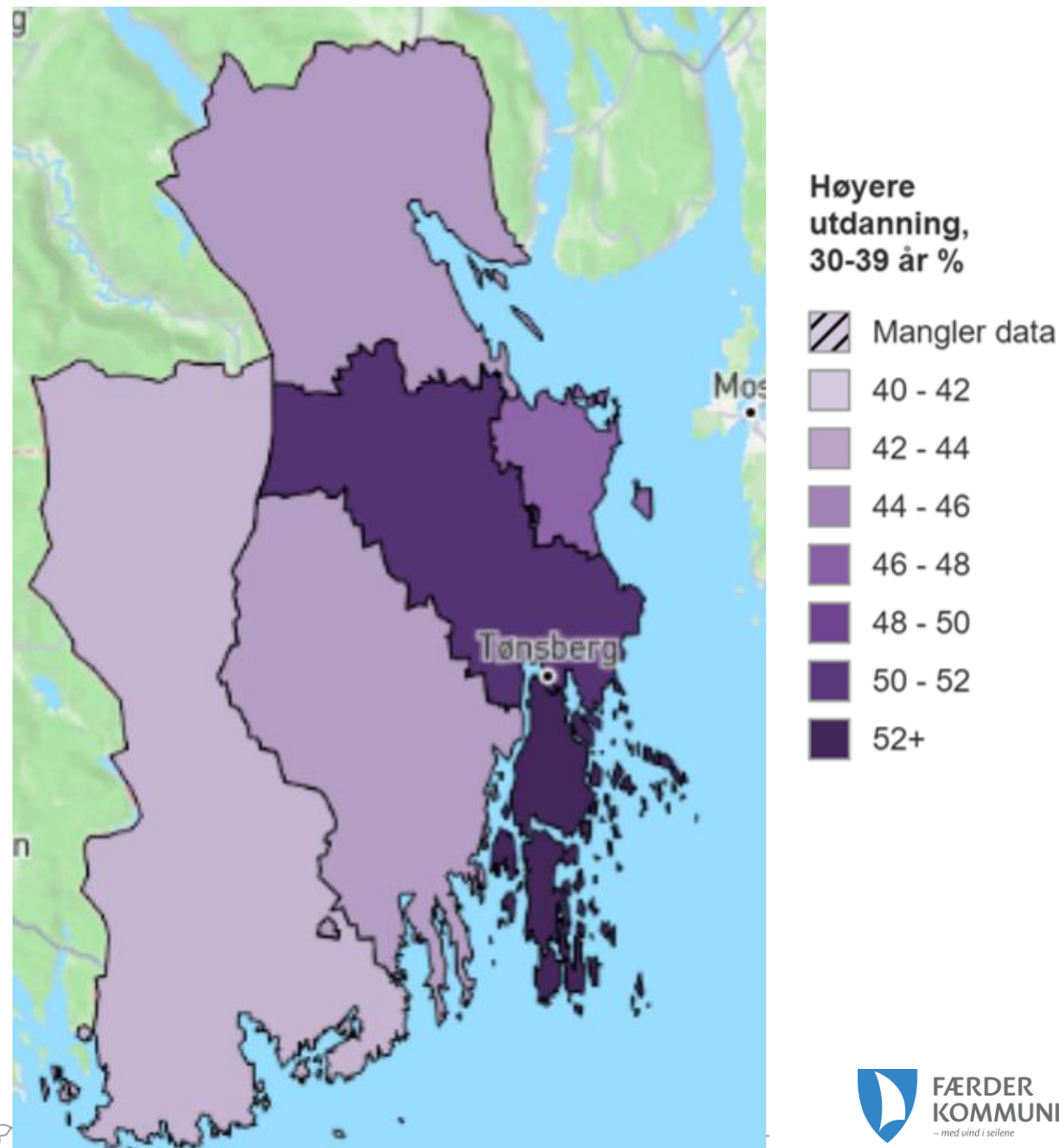
Høyere utdanning?

Høyere utdanning 30-39 år:

- 51,8 % i Færder
- 50,3 % i Tønsberg
- 41,1 % i Larvik

Årsaksforklaringer?

Det er ingen naturlige årsaksforklaringer for hvorfor Færder skulle hatt større andel utenfor arbeid og utdanning enn andre Vestfoldkommuner - og ligger i Norgestoppen.

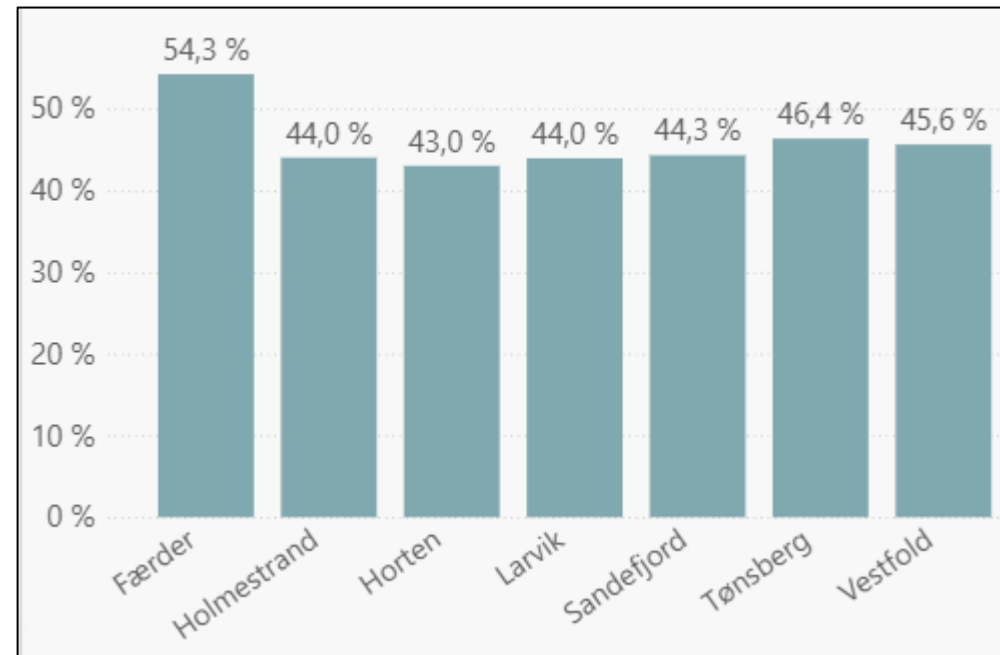
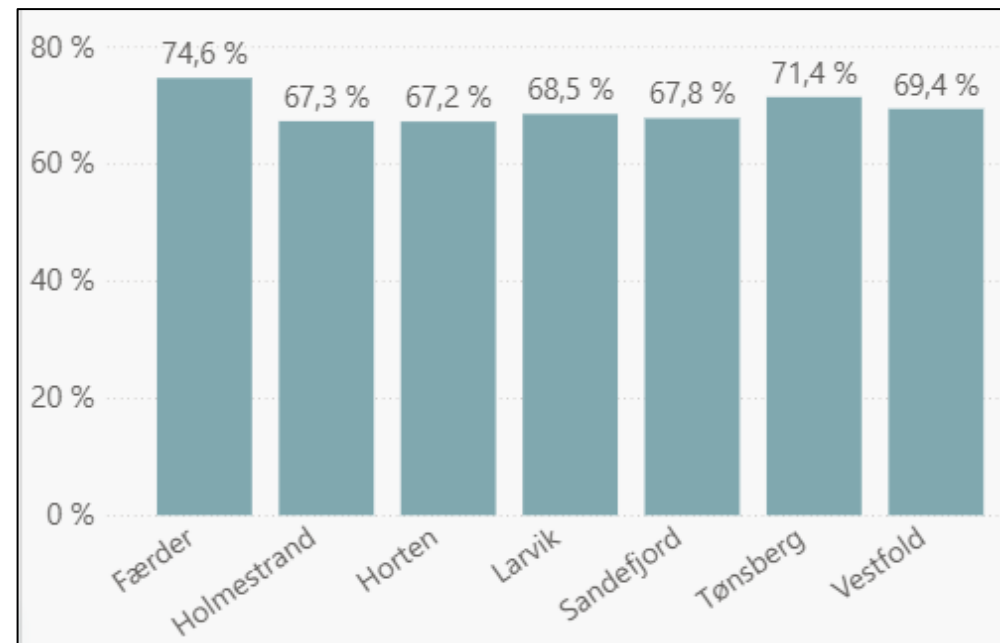

Folkehelseundersøkelsen 2025

- Andel som vurderer egen helse som god eller svært god.

Færder skiller seg positivt ut i de fleste svarene.

- Andel som spiser grønnsaker daglig eller oftere

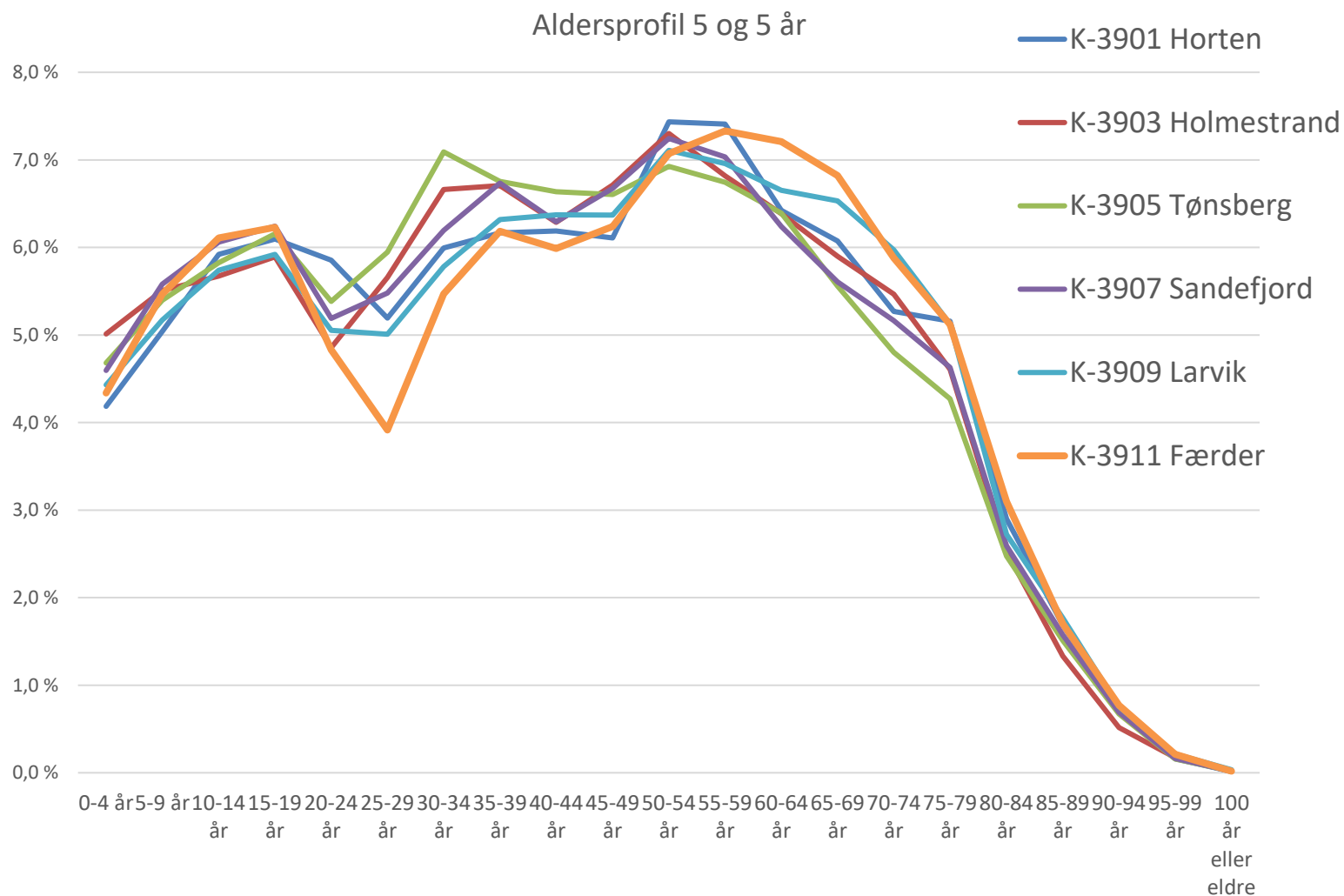
Årsaksforklaring – «Nevneren»

- «Telleren» i prosentbrøken viser at Færder har et lavest antall NEET i Vestfold
- Det er «nevneren» som er forklaringen

	NEET	Personer
3901 Horten	263	27939
3903 Holmestrand	255	26872
3905 Tønsberg	517	59174
3907 Sandefjord	598	66231
3909 Larvik	413	48715
3911 Færder	219	27501

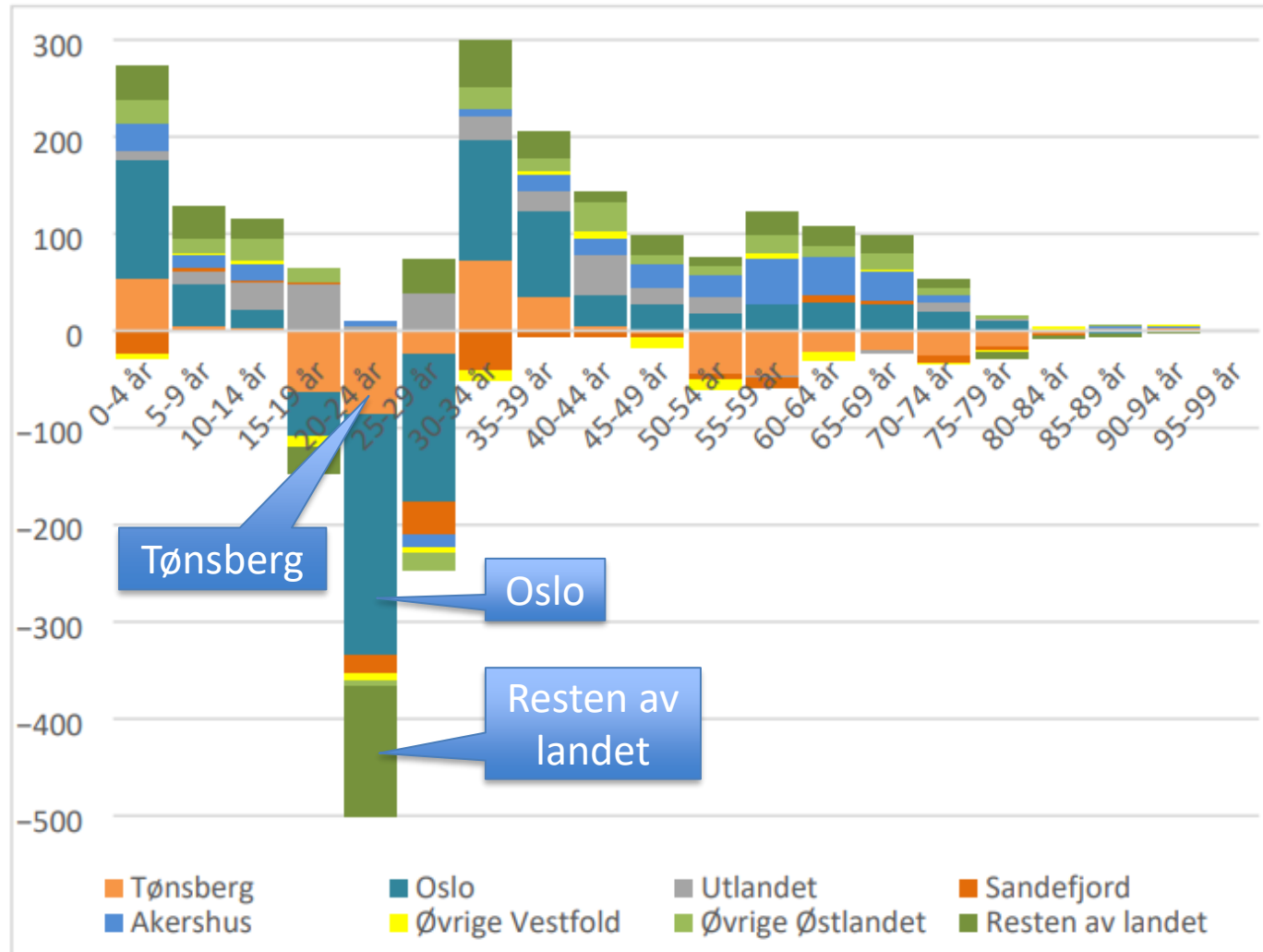
NEET 25-29 år, SSB

Alderssammensetting «nevneren»

Demografiske årsaker til at Færder scorer så dårlig:

Flyttemønster

- Nesten all utflytting fra Færder skjer i aldersgruppen 20-34 år, der desidert flest flytter ut alderen 25-29 år.
- Det er størst utflytting til Oslo og til «resten av landet» (primært de store studiebyene som Bergen og Trondheim).
- Flytting 25-29 år er nok ikke reel, men skjer nok mye tidligere.

Figur 9: Nettoinnflytting til Færder kommune per 5-årsgrupper i perioden 2020-2023 (SSB/kompas 2024)

Under utdanning

- Færder scorer høyest i Vestfold
- Selv om Horten har et universitet
- De fleste bor nok ikke i Færder, men er folkeregistrert i Færder

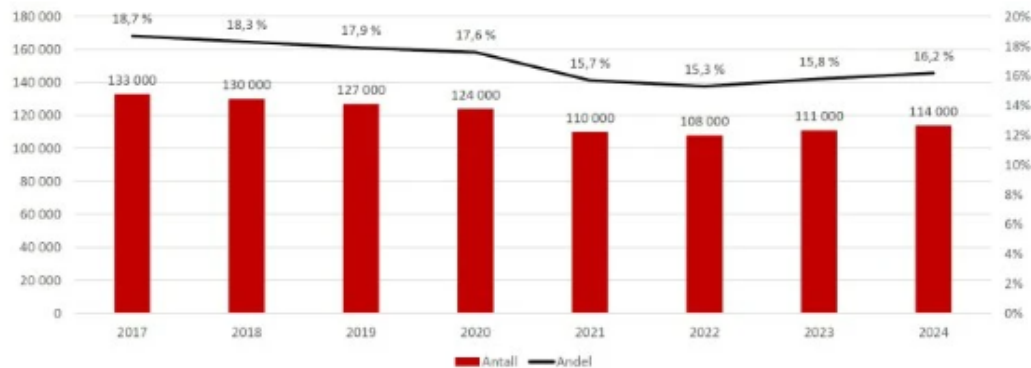
2024	Prosent under ordinær utdanning	
	20-24 år	25-29 år
Horten	23,1	6,9
Holmestrand	16,4	4,1
Tønsberg	19,1	4,7
Sandefjord	17,6	4,4
Larvik	17,1	5,2
Færder	23,5	8,2

Hypotese - forklaring

- Hypotese - forklaring 1: Studenter
 - Pga. høyt utdanningsnivå og at flere tar høyere utdanning, flytter flere ut for å studere (Oslo og andre store studiesteder)
 - Studentene melder flytting ut av kommunen i spennet 25-29 år
- Hypotese – forklaring 2: Unge i arbeid
 - Unge i Færder som går ut i arbeidslivet – flytter hjemmefra
 - Boligtilbudet regionalt for disse unge ligger i hovedsak i Tønsberg
- Flytteprosessene gjør at de unge i NEET utgjør en større andel av innbyggerne i alderen 25-29 år i Færder.

Generelt om NEET

Figur 1. Utviklingen i ungt utenforskap i Norge (20 – 29 år)

Alle tall per desember hvert år. Kilde: Nav

Merk: Uten krig i Ukraina (hvis vi ser bort fra ukrainske fordrevne i alderen 20 til 29 år ankommet 2022–24), ville ungt utenforskap i 2024 vært på 107 000 og 15,5 prosent.

Høyest i Østfold, Vestfold, Telemark og Agder

For personer i alderen 20 til 66 år er det Østfold, Vestfold, Telemark og Agder som har høyest andel i utenforskap fra arbeidslivet, med over 23 prosent i alle fire fylker.

- At Vestfold kommer så dårlig ut, kan til en viss grad ha sammenheng med flytteprosesser
- Situasjonen i Norge er stabil med noe forbedring knyttet til «utenforskap» og NEET.
- Innvandring fra Ukraina påvirker utviklingen
- NEET i Norge er lavere enn de fleste land i Europa.